

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

The oldest and biggest Lithuanian newspaper in Canada.

Le plus gros et plus vieux journal Lituanien au Canada.

Seniausias tautinės demokratinės minties savarastis Kanadoje.

NR. 42/1067/ * LIETUVIŠKŲJŲ MOKYKLŲ METAI, 1967, SPALIS-OCTOBRE-OCTOBER 25. * XXV METAI * LITUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.

Kanados Lietuvių Bendruomenės paskutinės sesijos, įvykusios spalio 14-15 dienomis Toronte, vaizdai. Kairėje dalis prezidiumo: KLB Krašto Valdybos pirm. A. Rinkūnas, prezidiumo pirmininkai - R. Verbyla, A. Kuolas ir L. Eimantas /gaila, kad neišėjo dr. M. Ramnienė, p-lė Judzentavičiūtė/; i dešinę suvažiavusius registravusius Ponios O. Indrelienė ir F. Jurkevičienė; dešinėje: matome ir atpažįstame: pp. Ignaitį, dr. A. Pacevičų, adv. Balčiūną, P. Alšėną, inž. Kšivicką, dr. M. Anyšą, p. Jankutę, adv. E. Sudiką, L. Tamošauską, p-lę E. Skripkutę, notarą Liudžių, S. Jakubicką, p. Šerną, inž. Lelį, J. R. Simanavičių Lietuvos generalinį konsulą J. Žmuidziną, dr. J. Sungailų; kitus sunku atpažinti. Foto N. L.

IVYKIŲ APŽVALGA

TEBEVYKSTA FEDERALISTŲ-SEPARATISTŲ KOVOS

Quebeco provincijoje toliau vyksta federalizmo kova su separatizmu. Šis klausimas vystosi labai pamažu. Aiškės jis dar lėčiau, nes jis tik dabar išsina į visišką viešumą. Ligšiol jis vyko beveik pogrindyje, nes vadovaujančios partijos nieko aiškaus nebuvo pasakiusios. Dar ir dabar jų pasisakymuose daug yra nežinomųjų, kurie aiškės tik palaipsniui, formuojantis bendrajai opinijai. Kovos komponentų ne du, ne trys, - jų žymiai daugiau. Ir jie nenori ne tik prarasti įtakos, bet dar daugiau išsilaikyti, todėl kova yra labai atkakli.

Kai aiškaus separatizmo lyderis Quebeco liberaluose, Rene Levesque pralaimėjęs prieš federalistus su Jean Lesage priešakyje, išėjo iš liberalų susirinkimo su 150 savo šalininkų, Lesage pareiškė apgailėstą, tačiau pažymėjo, kad vieton kiekvieno išėjusio atsisakė po dešimtį naujų. Šis teiginys aiškiai sako, kad federalistų yra nepalyginamai daugiau, negu separatistų, ir kad federalistai iš partijos laukė aiškumo.

Tiesą sakant, ir J. Lesage federalizmas kol kas dar nėra visiškai aiškus. Ir jis gali būti labai skirtingai ateityje išryškintas. Čia tikrai viena aišku, kad pasisakytą už aiškų federalizmo principą. Visiškai gi klausimo aiškumas ryškės tik tada, kai palaipsniui ir priklausys dar nuo daugelio veiksnių.

PEARSONAS: TURI BŪTI VISIŠKAS FEDERALIZMAS

Kanados min. pirm. L. Pearson kalbėdamas Albertoje apie Kanados vienybės ekonomiką, pasisakė prieš specialų statusą Quebecui. Kanados siekimas yra vienybė. Franko-kanadiečių tikslas yra visa Kanada, bet ne vienas Quebecas. Visoje valsty-

bėje turi būti tos pačios teisės ir privilegijos, o ne tiktai Quebecas. Reikia pašalinti visas kliūtis, kurios sukėlė skirtumus. Buvimas prancūziškos visuomenės visoje Kanadoje yra faktas ir jie turi turėti lygias teises. Quebeco ateitis, ekonominis išsivystymas priklausys nuo Kanados vienybės. Kitokis sprendimas bus Quebeco nelaimė.

SASKATCHEVANE LAIMĖJO LIBERALAI

Premjero R. Tatchero liberalų valdžia Saskatchewan išėjo visiškai nugalėtoja. Ji laimėjo 11 vietų, kai konservatoriai pralaimėjo paskutinę ir vienintelę, ligi šiol turėtą, vietą.

PAKISTANAS PERKA KANADOJE

Įvairaus metalo, dirbtinių trąšų, įvairių chemikalų bei kitų žaliavų ir jau išbaigtų dirbinių už 11 milijonų dolerių. Tuo reikalu Pakistano vyriausybė su Kanada pasirašė sutartį. KANADOJE SUMAŽĖJO NEDARBAS

Statistika rodo, kad bedarbių skaičius Kanadoje paskutiniomis vasaros mėnesiais žymiai sumažėjo. Sumažėjimas apskaičiuotas 2.9%. Dabar bedarbių esą apie 200 tūkstančių. Praėjusiais mėnesiais į darbus stoji 28 tūkstančiai asmenų.

ALBERTA PARDAVĖ NAFTĄ

Albertos provincijos valdžia pardavė Canada Mobil Oil Ltd. firmai naftingus laukus prie Rainbow Lake už 2 milijonus dolerių.

SUBSIDIJOS NAMŲ STATYBAI

Darbo ministras R. Nicholson pranešė, kad statybos subsidijavimui Ontario provincijoje yra paskirta 4,479,253 dolerių, iš kurių gaus: Londonas 1,631,888, Orillia 184,823, Leamington 212,786, Kitchener 151,957, Hamilton 95,916 ir Espanola 81,760.

QUEBECO GYDYTOJAI SUSITARĖ

Quebeco valdžios žinioje dirbantieji gydytojai pirmą kartą pasirašė kolektyvinę sutartį, pagal kurią dvejus metus jie atlyginimo už darbą nuo 10,000 iki 19,000 dolerių, žiūrint specialybę.

KANADOS JAPONIJOS PREKYBA

Prekybos ministras R. Winters lankėsi Japonijoje ir tarėsi dėl prekybos mainų. Pirmiausia Winters tarėsi dėl Kanados maisto produktų eksporto. Japonija mainais už tai į Kanadą importuoja daug visokių prekių. Praėjusiais metais Kanados transakcijos su Japonija siekė 650 milijonų dolerių. Konstatuojama, kad Kanados prekyba su Japonija kasmet vis daugiau išplečiama.

KANADA SUSIRŪPINUSI Susirūpinusi... dėl numatomų pabėgėlių, kai pasibaigs Pasaulinė Tarp tautinė paroda.

Yra žinoma, kad tokiais atvejais, kai kur nors užsienius išvyksta didesnis skaičius žmonių iš už geležinės uždangos, neišvengiamai žymi dalis jų pasilieka laisvajame pasaulyje, nes, paragavę laisvės, nenori grįžti į nelaisvę.

Kol kas Kanadoje pasiliko tikrai vienas rusų mokslininkas. Tačiau neabejojama, kaip prašo "The Montreal Star", kad iš rusų paviljono jau keli asmenys nebegrįš. Dėl jų ir esą rūpesčių... Kažin, ar į tą skaičių negrįžtųjų įeina bent vienas ir lietuvis?

• Pakistano prezidentas, Aju Chanas lankėsi Pariziuje ir gavo iš Prancūzijos paskolą.

• Rusijos erdvių laivas pasiekė ir nusileido ant Veneros. Kurį laiką davė žinias, bet greit nustojo veikti.

• Amerikos erdvių laivas praskriejo pro Venerą beveik tuo pačiu laiku, kaip ir Rusijos erdvių laivas. Žinios iš Veneros sunkiau ateina, negu iš Mėnulio.

TAI NE VISOS PAVARDĖS

Rugsėjo 24 d. Vilniaus laikraščiuose paskelbtieji įvairiais garbės titulais bei pagyrimais apdovano-tųjų sąrašai vėl, kaip paprastai, mirga rusiškomis pavardėmis. Ir vis tos pavardės žymimos ties atsakingesniais pareigomis Lietuvoje įtaisytose įmonėse bei įstai-gose. Pavyzdžiui:

Michail Jefimov-Baltijos laivų statyklos vyriausias technologas. Lev Masunov-"Žalgirio" staklių gamyklos vyriausias metalurgas. Vasilij Maksimov-elektros skaitiklių gamyklos cecho viršininkas. Vladimir Staroselskij -matavimo prietaisų remonto gamyklos direktorius. Semion Stukalin-statybos - apdailos mašinų gamyklos planavimo-gamybos skyriaus viršininkas. Vladimir Kosiuga-elektrotechnikos gamyklos meistras. Aleksandr Zaidenvarg (žydų ar vokiečių kilmės atėjūnas)-grąžtų gamyklos direktoriaus pavaduotojas. Nikolai Milenskiy-politechnikos instituto šiluminės energetikos katedros vedėjas. (Elta)

LIETUVOJE LANKĖSI dr. Hermanas Budezingas, Donejaičio "Metų" vertėjas į vokiečių kalbą. Iš Vakarų Vokietijos atvykęs svečias buvo gražiai pagerbtas universiteto ir lituanistikos instituto pareigūnų.

Dr. H. Budezingas su Lietuva susipažino Pirmojo pasaulinio karo metu, susibūriuliavęs su Adutiškio apylinkių lietuviams.

Nadas Rastenis, "Metų" vertėjas į anglų kalbą, tuo pačiu metu buvo Amerikos kariuomenėje Prancūzijoje. Abu yra maždaug vieno amžiaus. Abu yra taip pat išvertę ir A. Baranausko "Anykščių Šileli". (Elta)

• Jungtinių Tautų Prgantiacijos kuluaruose nesustoją vykusių derybų bei pasitarimų Artimųjų Rytų problemų sprendimo klausimais.

• Singapūro min. pirmininkas lankėsi pas JAV prezidentą Johnsoną.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

KAIP KELS GERBŪVĮ

Brežnevas su Kosyginu rugsėjo 26 d. paskelbė nutarimą, žadantį "pakelti "gerovę" visiems savo pavaldiniams: nuo 1968 metų sausio 1 dienos paties atsakingesniais pareigomis Lietuvoje įtaisytose įmonėse bei įstai-gose. Pavyzdžiui:

Visų didžiausiamai onė laukia, kurie gauna atlyginimo minimumą ar nedaug daugiau kaip minimumą. Būtent, visų ūkio šakų darbininkams ir tarnautojams nuo sausio 1 d. turės būti mokama ne mažiau kaip 60 rublių per mėnesį. Dabar vadinamieji "eiliniai" gauna tik 35 ar 40 rublių per mėnesį, t.y., 24 ar 28 kapeikas už darbo valandą.

Minimalųjį atlyginimą gaunančių yra daug. Tai visi darbininkai bei tarnautojai, kurie dirba specialybės nereikalaujanti ar mažai tereikalaujanti darba. Pavyzdžiui, net ir ligoninių slaugės įeina į tą tarnautojų rūšį.

Kai kurioms darbininkų bei tarnautojų rūšims minimalusis atlyginimas pakeliamas iki 70 rublių.

Ką tai praktikoje reiškia, spręstina iš tokio apskaičiavimo. Šią vasarą 60 rublių per mėnesį uždirbęs asmuo paaiškina, kad maždaug dviejų rublių užtenka, jeigu maitiniesi ekonomiškai, tai yra, ne viešose valgyklose, o pasigamini namie ir atitinkamai normuodamas maisto kokybę. Taip aiškinasi 60 rublių per mėnesį uždirbantieji. Kaip verčiasi su 40 rublių, arba 16 rublių pensijos-pasilieka mįslė.

Mokesčių svoris glūdi apyvartos mokesčiuose, kurie neregint mokami, kai perkama bet kokia prekė, neišskiriant nė maisto. Kada tas apyvartos mokestis sumažinamas ar padidinamas, žmonės niekad nežino.

Sumažinamas pensijai gauti amžius kolchozuose: vyrams 60 metų vietoj 65, moterims 55 metai

vietoj 60. Bet pensijos jiems ir toliau pasilieka tokios pačios, keliolika rublių per mėnesį. Tik kolchozininkams invalidams, netekusiems sveikatos ryšium su darbu, numatytas kiek apčiuopiamesnis padidėjimas: nuo 18 iki 30 rublių. Kitiems invalidams iš 15 rublių didins iki 25, iš 14 iki 20, iš 12 iki 16 rublių... 16 rublių per mėnesį pensija numatyta ir invalidams iš prigimties, kai jiems sueina 16 metų amžiaus. Tai tik ryškiausių "gerovės pakėlimų" sąrašas. Iš visojų pakėlimų daug, tik didžiulia jų numatyta kariams, karininkams, arba ilgesnį laiką dirbantiems tolimuose šiaurės rajonuose. Bet ir ten priedai tik - trupiniukai prie trupinių. (Elta)

• Ši savaitgalį Vašingtone vyko vadinamųjų "pacifistų" demonstracija prieš JAV vyriausįjį štabą, vadinamą Pentagonu. Demonstracijoje dalyvavo apie 30 tūkstančių keistų žmonių- apsilaidusių, purvinių, barzdėtų, susivėlusiu, gūniomis apsikarsčius. Jais komandavo komunistai. Dalis jų per visą naktį buvo sodoose, skverose, nesiprausė, neblatvė. Žiaurus jų vaizdas.

LAIŠKAS APIE PAVERGTOJĄ LIETUVĄ

Stamford, Conn.

Mielas Broliai,

Grįžęs iš kelionės, aš Tau laišką parašiau sena antrašu, turbūt Tu to laiško negavai. Džiaugiamės, kad laimingai į namus grįžome.

Ką sovietuose ir Lietuvoje matėme, tai prie jų valdymo da jiem ims 50 metų iki jie pasieks to, kas čia prieš 50 metų buvo, o apie dabartinį palyginimą tai nėra nei kalbos.

Su mumis visur elgėsi mandagiai ir aptarnavimas buvo mandagus. Iš mūsų grupės, 39 žmonių, nė vieno neleidė tėviškės aplankyti. Vienus pažino-me, o kitų atskirai būtum nepažino. Daugiausia yra suvargę kurie prie kolūkių dirba. Dabar jau visi maisto turi ir tokioj baimėj negivena, ką jau per-giveno.

Visi norėjome tėviškes aplankyti, bet kaip legalei neleidė, tai pasitarę su giminėm, nusprendėm slapta važiuoti. Taip ir padarėm. Mano žmona su savo giminėm į savo Tėviškę išvažiavo, o aš su savo į Gudonis. Baliaus sūnai automobilį ir šoferi parūpino, ir visi trys į Gudonis patraukėm. Gudonyse nedaugiau kaip tik

Nukleita į 8 psl. 7 skl.

Pirmiau "Tėvynės Balsas", o dabar "Gimtas Kraštas" laukia naujų aukų...

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

Redaktorius Jonas Kardelis
Administratorius Pranas F. Paukštaitis.

Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec-- Canada.
Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika\$6.50 America & S. America\$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy\$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

MANIFESTAS

Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Penkiasdešimt Metų Sukakties Konferencija, susirinkusi Washingtone, D.C., mūsų Viešpaties gimimo 1967 metų spalio 21-22 d.d., Lietuvos Karalijos įsteigimo 717 ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metais, --

skelbia

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO PENKIAS-
DEŠIMT METŲ SUKAKTIES

MANIFESTA.

LIETUVIŲ TAUTA, nuo senų senovės isikūrusi prie Baltijos jūrų, 1251 Karaliaus Mindaugo suvienyta į Lietuvos Karaliją, šimtmečiais vaidino reikšmingą vaidmenį Europai.

Amžiams slenkant, išaugusi Rusijos imperialistinė galybė ėmė brautis į Lietuvos žemes ir aštuonioliktojo šimtmečio pabaigoje Lietuva tapo carinės Rusijos imperializmo auka. Svetimųjų priespauda nepalaužė lietuvių tautos gyvas tingumo ir jos pastangų savo nepriklausomai valstybei atstatyti. Devynioliktojo ir dvidešimtojo šimtmečių lietuvių tautos kovų dėl lietuviškos spaudos, partizanų rezistencija sovietinei okupacijai - vis tai lietuvių tautos kraujo ir gyvybių aukomis rašyti Lietuvos naujausiosios istorijos lapai.

LIETUVOS TARYBA, pirmojo pasaulinio karo eigoje vykdydama lietuvių tautos valią būti laisva ir nepriklausoma, kai Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentas Woodrow Wilsonas paskelbė tautų apsisprendimo teisę, 1918 va sario 16 Vilniuje padarė šį nutarimą:

-- Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

-- Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinius pamatais sutartą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriant nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

-- Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS AKTA 1920 gegužės 15 vienbalsiškai patvirtino laisvai išrinktas Lietuvos Steigiamasis Seimas. Šio Akto galią ir padarinius taip pat pripažino Sovietų Rusija, kuri 1920 liepos 12 Maskvoje su Lietuva pasirašyta ir Lietuvos Steigiamojo Seimo patvirtinta taikos sutartimi pripažįsta Lietuvos Valstybės savarankiskumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suveriniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VALSTYBĖS atsistatymas ir jos grįžimas į savarankišką valstybių bendruomenę lietuvių tautai yra reikšmingiausias šio simtmečio istorinis įvykis. Nepriklausomybės laikotarpis akivaizdžiai liudija lietuvių tautos politinį subrendimą, ūkinį pažangumą ir kultūrinį kūribingumą.

LIETUVIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖ antrojo pasaulinio karo eigoje tapo Sovietų Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos samokso auka. Sovietų Sąjunga, antrojo pasaulinio karo išvakarėse išnaudodama susidariusią tarptautinę padėtį, ir pasikeitusią Europos jėgų pusiausvyrą, 1939 rugpjūčio 23 ir 28 sudariusi slaptus, prieš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos nepriklausomybės nukreiptus sandėrius su hitlerine Vokietija, 1940 birželio 15 okupavo Lietuvą ir jėga bei klaida ją rugpjūčio 3 įjungė į Sovietų Sąjungą, tuo būdu sulaužydama visas su Lietuva pasirašytas savo sutartis ir kitus savo tarptautinius įsipareigojimus.

LIETUVIŲ TAUTA, minėdama Lietuvos nepriklausomybės penkiasdešimt metų sukaktį:

-- **pareiškia** visam pasauliui, visai žmonijai, savo draugams ir savo priešams, kad niekad nesutiks su Sovietų Sąjungos sudaryta Lietuvoje padėtimi, kad Vasario Šešioliktosios Aktas yra šventas ir galutinis apsisprendimas laisvam ir nepriklausomam gyvenimui ir kad, sovietinės okupacijos atskračiusi, Lietuva bus demokratiškai tvarkoma valstybė, lygiateisis laisvai apsijungusios Europos narys;
-- **kaltina** Sovietų Sąjungos agresijos nusikaltimu, Lietuvos nepriklausomybės sužlugdymu, Lietuvos gyventojų genocidinį naikinimą ir rusinimą, Lietuvos kolonialinio išnaudojimo, Lietuvos žmonėms pagrindinių teisių ir laisvių paneigimu;
-- **reikalauja**, kad Sovietų Sąjunga atitrauktų iš Lietuvos savo kariuomenę, policiją ir administraciją;
-- **kreipiasi** į laisvojo pasaulio vyriausybės ir parlamentus, kad pavartotų visas priemones Lietuvos nepriklausomybei atstatyti;
-- **primena** Jungtinių Tautų 1951 priimtąją Tautų Apsipren-

Labai svarbi konferencija

Dr. J. K. VALIŪNO,

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininko, žodis atidarant Veiksnių Politinę Konferenciją Washingtone, 1967 m. spalio 21 d.

Man yra didelė garbė ir malonumas pasveikinti jus, atvykusius į šią politinę veiksnių konferenciją. Yra labai svarbu, kad čia dalyvauja Diplomatai Taryba, Amerikos Lietuvių Taryba, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Lietuvos Laisvės Komitetas ir Vlikas. Tai yra institucijos, kurioms lietuvių vienokiu ar kitokiu būdu patikėjo savo gyvybinių reikalų atstovavimą ir jų gynybą. Tos organizacijos ir jose dirbantys asmenys yra mūsų vėliavnešiai įvairiose darbo srityse.

Mandžiugu pasveikinti redaktorius, pirmą kartą dalyvaujančius politinėje konferencijoje pilnateisiais jos nariais. Laisva lietuviška spauda vėl yra ruso panaikinta Tėvynėje. Todėl laisvos spaudos vadovai turėtų dar vieną, daugiau įsijungti į mūsų visų bendrą kovą. Aš tikiu, jog ši bendra konferencija pozityviai prisidės prie spaudos ir veiksnių veiklos derinimo.

Savo tarpe turime eilę garbingų svečių, kurie yra nusipelnę Lietuvos veteranai. Aš juos visus noriu nuoširdžiai pasveikinti.

Manau, kad bus visai vietoje šios konferencijos dalyviams prisiminti ir mūsų visuomenei priminti

dimo Deklaraciją, kad "visos tautos turi apsisprendimo teisę laisvai apsispręsti dėl savo politinės, ūkinės, socialinės ir kultūrinės padeties".

-- **skundžia** Sovietų Sąjungą Jungtinėms Tautoms, kad dėl sovietinės agresijos lietuvių tauta negali, "laisvai apsispręsti dėl savo politinės, ūkinės, socialinės ir kultūrinės padeties";

-- **prašo** Jungtines Tautas, kad ištirtų ir likviduotų Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą ir tos agresijos padarinius;

-- **šaukiasi** į žmonijos sąžinę, kad prismerktų tebetrunkančią Sovietų Sąjungos agresiją prieš Lietuvą ir kad paremtų Lietuvos pastangas savo nepriklausomybei atstatyti;

LAISVIEJI LIETUVIAI pagarbiai didžiudamiesi pavergtos lietuvių tautos valia, ryžtu ir atspara priešintis so vietiniam okupantui, lenkdami galvas prieš Lietuvos laisvės kovoje žuvusius karys, sukilėlius, savanorius, partizanus ir laisvės kovotojus, su pagarba prisimindami tautos atgimimo patriarchus, Vasario Šešioliktosios Akto signatarus, nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrėjus, turėdami pareigą ir laisvę kalbėti ir veikti už belaisvę savo tautą, vienigai siekia Lietuvą iš sovietinės okupacijos išlaisvinti ir 1968 -- Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimt metų sukakties metus skelbia

LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAIS.

Nors Lietuvos laisvės kova eina nuopat pirmų sovietinės okupacijos dienų, Lietuvos Laisvės Kovos metai turi ypatingai suveiksinti visų laisvųjų lietuvių jėgas, rūpestį ir atsidėjimą Vasario Šešioliktosios Akto galiai atstatyti. Lietuvių tautos laisvės kova prieš carinės Rusijos priespaudą devynioliktojo amžiaus ir dvidešimtojo amžiaus pradžioje buvo vainikuota Vasario Šešioliktosios Akto. Lietuvių Tautos sutelktinės jėgos, kovodamos prieš sovietinės Rusijos okupaciją, laimės Lietuvai Vasario Šešioliktosios Akto galios atstatymą.

Tautų išsilaisvinimas ir nepriklausomybė gaivalingai veržiasi iš vakarų ir rytų, iš šiaurės ir pietų. Ir Lietuvos išsilaisvinimo, gyvo visoje tautoje, nepajėgs sulaukyti rusiškąjo bolševizmo priespauda.

Laisvė -- galingesnė už priespaudą. Bet laisvės nevertas -- kas negina jos.

Tegyvuoją nepriklausoma ir laisva Lietuva! Washingtonas, 1967 spalio 22 d.

Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Diplomatinė Taryba: Komitetas:

Ministras Stasys Lozoraitis Lietuvos Diplomatinės Tarybos Šeimas

Lietuvos Laisvės Komitetas:

Ministras Vaclovas Sidzikauskas Pirmininkas

Amerikos Lietuvių Taryba: Inž. Antanas Rudis Pirmininkas.

ti, kad prieš 50 metų, būtent rugsėjo 18-22 d. d. 1917 metais įvyko Vilniaus Konferencija. Ji buvo didžiojo lietuvių visuomenės solidarumo ir politinio veržlumo bei pribrendimo išdava. Jos nariai nebuvo rinkti, bet ad hoc sudaryto komiteto atrinkti ir sukviešti. Ta Konferencija išrinko Lietuvos Tarybą. Vienai politinei grupei pareiškus rinkimų išdavomis nepasitenkinimą, pasitraukė iš Tarybos kun. dr. J. Stankevičius ir kun. V. Urbanavičius, jų vieton įėjo Stanislovas Narutavičius ir Jonas Vilėišis. Tai buvo padaryta vienybės labui ir darbo sėkmingumui. Iš jos išriedėjo Lietuvos Taryba, vėliau tapusi Valstyba Taryba, sudariusi pirmąją atgimusių Lietuvos vyriausybę. Ties didingi faktai gimė tik dėl to, kad anų metų lietuvių negalvojo apie politinę aritmetiką.

Tuometiniams lietuviams tautos, valstybės reikalai buvo svarbiausi lemiantys ir įpareigojantys. Ar gali būti užmiršta, kad 1919 metais Raudonajai Gvardijai užplūdus mūsų žemę, kuomet valstybės išdas buvo tuščias, kariuomenė ir valdininkai ilgus šešerius mėnesius pasišventusiai atlikinėjo savo pareigas, negaudami algų? Tai nepakartojamas tautos dygimo pakilimo reiškinys. Jubiliejiniais Laisvės Kovos Metais mūsų dvasininkai, kultūrininkai, rašytojai ir menininkai turėtų tą tautos pasiryžimą atskleisti sa-

vo pamoksluose, atvaizduoti savo veikaluose ir įtvirtinti marmuro kūrinuose. Tai svarbu jaunajai kartai, nes ji tą episkų laikų neišgyveno. Tai svarbu atėties kartoms, nes to didžiojo laikotarpio dalyviai baigia išmirti arba buvo sunaikinti okupantų. Taip pat okupanto yra naikinami užrašyti šaltiniai ir perrašoma Lietuvos istorija mūsų nenaudai. Kuklumas yra dorybė, bet įkritimas į mažavertingumo kompleksą yra yda.

Žvelgiant į praeitį susidaro savotiškas sunkiai suprantamas įspūdis. Mūsų bočiai vykdė didingus žygius, parodė moderniško valstybingumo ir tolerancijos, visai nesavingų aniems laikams pavyzdį. Prieš 717 metų karaliaus Mindaugo sukurta Lietuvos Karalystė iki šiol paliko mus gaivinančią tikrovę.

Mūsų tautos kamienas okupanto smurto verčiamas gyventi kitomis nuotakomis. Visos pažangios revoliucijos sugriaua Bastilijas, atidaro kalėjimų vartus, deklaruoja žmonių politines ir pilietines teises. Bolševikinė spalio kontrrevoliucija, kuri buvo nukreipta prieš demokratiją, kaip ir visos kontrrevoliucijos, atnešė priešingus padarinius. Komunistinė santvarka įsteigė gigantiškos apimties kalėjimą-Bastiliją nuo Elbės iki Japonijos pakrančių ir iki septynioliktos paralėlės Pietų Vietname. Carų Rusija buvo tautų kalėjimas, o Sovietų Rusija tapo mažų tautų kapinynas. Kur dingo Volgos vokiečiai, Krymo totoriai, kelios Kaukazo tautelės, dalis kalmukų?

Jos genocidinis režimas išgabeno apie 500,000 mūsų žmonių-dvidešimt metų tautos biologinę prieauglį-sunaikinimui arba nutautinimui į Arktikos sritis ir kitas Azijos erdves. Daug tūkstančių lietuvių krito kovose, gindami savo artimus, savo namus, savo žemę nuo okupantų kolonizatorių. Jie yra mūsų tautos didvyriai. Mes, gyvenę laisvėje ir galį švęsti Lietuvos Laisvės Kovos jubiliejinis metus, galime užjauciame savo seses ir brolius, kurie priversti šiais metais švęsti svetimųjų smurto pergalę. Karžygiai yra mums ir tie, kurie Tėvynės ir tautos neišdavę išsilauko gyvi savo žemėje, nes jų įnašas ateičiai bus nepaprastai reikalingas ir lemiantis.

Tik paskiausiais metais susidarė palankesnės sąlygos komunistinio smurto baisumui iškilti viešumon. "Tik dabar, praėjus dešimt metų, aš suprantu, kad Stalino didžiulias nusikaltimas buvo ne areštai ir sušaudymai, padaryti jo įsakymu. Jo didžiulias nusikaltimas yra sunaikinimas žmogaus dvasios, kurį jis įvykdė". (Evtušenko, "Precarious Autography", N. Y., 1963). "Sovietiniai pareigūnai yra ne žmonės, bet kažin kokios mašinos ratų krumpliai". (Bucharin, komunizmo ideologas). Arba kas galėjo tikėti, kad vienintelė Stalino duklė Svetlana, atsižadės savo tėvo pavardės, kad ji, jau

Skyrių veda skautininkas L. Eimantas
1496 Mardell Place, "London, Ontario, Canada

PARAMA KANADOS LIETUVIAMS SKAUTAM

Kanados Lietuvių Fondas, kurio kapitalas skirtas Lietuvai, o procentai čia mūsų tarpe lietuvių bei palaikyti, šiemet labai gražiai parėmė Kanados lietuvių skautus. Šiomis dienomis lietuvių skautai gavo Fondo 2-ųjų šimtų dolerių ir pinigai lygiomis dalimis padalinti skautų Brolijai ir Seserijai.

Kanados lietuvių skautai yra labai dėkingi Lietuvių Fondui už taip gausią paramą ir iš savo pusės pasižada paraginti savo vienminčius įsirašyti į Fondo narius; taip pat pasižadama skatinti Fondo idėją ir lietuvių Bendruomenės tarpe.

L. E-tas.

PADĖTIS LIETUVOJE... /atkelta iš 3 psl./

pavaduotojų ir kitokių prižiūrėtojų, kuriais Maskva neatlaikydama aprūpina vietinius bolševikus, vis dar tebesistengiančius įtikinėti kitus ir save, kad dabar Lietuvoje esanti "mūsų valdžia", "mes viską tvarkom"... Kvislingų vaidmenį apsiėmusieji atlikinėti vietiniai bolševikai ilgą laiką laikėsi labai nuolankiai dėl tų at-

subrendus, apsikrikštys, pabėgs iš komunistinės Sovietų Rusijos ir kapitalistines Jungtines Amerikos Valstybes? Ir čia atvykus viešai pareikš, kad komunizmas per penkiasdešimt metų neįvykdytas, kad režimas ir dabar paremtas smurtu ir nedemokratija, kad gyvenimo sąlygos yra vargingos, kad piliečiai linę reikalaui daugiau politinių laisvių.

Mes žinome, kad okupuotoje Lietuvoje, kurios 75% lietuvių dar atsimena nepriklausomybės laikus, laisvės troškimas nėra miręs, o velkamo jungo padarytos žaizdos tapo jau labai skausmingos. Tai įpareigoja vadovaujančius veiksmus.

Esu tikras, kad visuomenė laukia iš mūsų ne tik žodinio sutarimo, bet ir inspiruojančios veiklos. Yra aišku, kad vadovaujantys veiksniai ir visuomenė, veikdami atskirai, neįvykdys didžiųjų uždavinių. Lietuvių masės be vadovaujančių institucijų išbarstys savo entuziazmą ir jėgas, eikvos lėšas antraeilių tikslų siekimui.

Veiksniai be atramos, be pasitikėjimo tautos masėse ilgainiui atitols nuo jų ir nudžius, kaip medis netekęs savo šaknų. Jiems dera, kaip tik žiaurios realybės sąlygos leidžia, tapti tautos gyvybingumo ir sąmonės emanacija. Veiksnių vieningumas yra lemiantis ne tik laisvės kovai vesti, bet jis nemažiau būtinas mūsų tautinės bendruomenės apjungimui, tautiškos dvasios gaivinimui ir ugdymui. Dirbdami nepalankiose sąlygose, mes turime prisiminti Adomo

siunčiamųjų prižiūrėtojų. O aplinkui vis dažniau pasigirsta nepasitenkinimo kupinas klausimas: "kodėl ir kam jų čia reikia?" E.

Iš "The Gazette" rugpjūčio m. 21 d. 1967 m.

"Loyola prideda kursą judaizmo: pirmas katalikų koledžas (college) Kanadoje tai daro",

tai straipsnio užvardinimas, iš kurio sužinome ir smulkesnes detales:

a) judaizmo kursas įvedamas teologijos fakultete,

b) pasekmės Vatikano II, pradedamas tarp religinis dialogas.

c) nekreikščioniški tikėjimai turi būti respektuojami kaip veikiančios iš teisinei religinės pozicijos.

d) studija judaizmo pirmas žingsnis kitų religijų studijų.

e) pakviesti du rabinai: Rabbi Hartman-ortodoksų ir Rabbi Poller-reformatorių.

f) paskaitose ir seminaruose bus gvildenamos garsių žydų filosofijos ir ir pritaikymas jų moderniam gyvenimui... ir t. t.

Pastaba: Ar tai nėra pirmas žingsnis grįžti į "tikrą" biblinį tikėjimą? J. V.

Mickevičiaus, didžiojo Lietuvos piligrimo, žodžius: "Matuokite savo jėgas siekiamais tikslais, bet ne tikslus turimomis įėjomis".

Šios konferencijos vienas uždavinys ir yra mūsų tikslus sutarti ir jų siekimą koordinuoti.

Mums visiems aišku, kad Lietuva atgaus laisvę. Tik mes nežinome, kiek ji turės dvasinių ir medžiaginių nuostolių laike antros maskvinės vergijos.

Gerbiamieji šios istorinės konferencijos dalyviai, aš tikiu, kad mūsų atstovaujamos institucijos kalba pusantro milijono lietuvių laisvame pasaulyje ir virš dviejų su puse milijonų lietuvių okupuotoje Tėvynėje vardu. Kvislingai Sniečkus-Maniušis atstovauja tik 80,000 lietuvių komunistų partijos nariams, kurių nemaža dalis irgi nėra komunistai. Jei jie prieštarauja tam pareiškimui, tai teiseina sovietinė kariuomenė ir čekistai iš mūsų šalies ir tebūnie padarytas neutralių valstybių kontrolėje plebiscitas.

Veiksniai šioje konferencijoje, besiruošdami jubiliejiniam Laisvės Kovos Metams minėti, įsipareigoja lietuvių tautai kovoti už jos išlaisvinimą iki nepriklausomybės atstatymo.

Mes pareiškiamo, kad nepriklausomybės ir tautinės kultūros lietuvis niekuomet neatsižadės.

Ne šermenims, pakasimoms, bet Lietuvis prisikėlimui esam pasirošę! Tai perteikti visam pasauliui yra šios konferencijos tikslas.

FAKTAI IR IDĖJOS /6/.

Atkirtis Agitpropo agentams

P. Stravinskas.

Agitpropas-tai centrinė bolševikinės propagandos įstaiga. Ji yra Maskvoje, Kremliuje, kur sutelktos visos Sovietų centrinės valdžios įstaigos. Agitpropas yra tiesioginėje Sovietų kompartijos vadovybės žinioje.

Agitpropas disponuoja milžiniškomis sumomis. Jis vykdo bolševikinę propagandą Sovietų imperijos ribose, visuose užgrobtuose ar satelitinuose kraštuose, taip pat ir laisvajame pasaulyje.

Apie Agitpropą esu jau rašęs kitoje spaudoje-tai š. m. rugsėjo 3 ir 17 d. Laisvoje Lietuvoje. Todėl plačiau apie tuos bolševikinės propagandos "smegenis" čia ir nerašysiu.

Noriu tik trumpai pastebėti, kad Agitpropas naudoja visas propagandos priemones, ypač gi spaudą.

Propagandinės knygos, Agitpropo pavedimu ir nurodymais, rašomos, dažniausia, gerai apmokamų Agitpropo agentų.

Kas leidžia bolševikinės propagandos knygas ir kieno vardu jos leidžiamos?

Bolš. propagandos knygos (užsieniuose) leidžiamos labai nekaltais vardais besivadinančių prokomunistinių organizacijų, kurioms vadovauja, dažniausiai, Agitpropo agentai. Tokių organizacijų, vad. "nekalčių klubų", dirbančių Agitpropo darbą, turime apščiui. Vienuolika jų esu nurodęs ir savo str. "Bolševikinė propaganda užsienyje", paskelbtame Laisvosios Lietuvos 1967.VIII.17d. - laidoje.

Beveik tikra, kad ir propagandinė knygpalaike "Lithuania"... , apie kurią esu užsiminęs anksčiau šios serijos 5-me str. ("Aiškinkime bolševikų nusikaltimus"), yra parašyta Agitpropo agento, pagal Agitpropo duotas direktyvas. Ji ir išleista

greičiausia, Agitpropo lėšomis. Agitpropui buvo reikalingas tik nekalts leidėjo vardas. Todėl jo įsakymu, ir buvo nurodyta, kad knygelę išleido "American Lithuanian Literary Association", mums jau pažįstama, komunistinė organizacija, prisidengusi tuo nekalto vardu.

Toliau, imkime V. Žalakevičiaus demonstruotą Paryžiaus ekrane filmą, išniekinantį Lietuvos partizanus. Kieno įsakymu ir lėšomis jis buvo susuktas ir paleistas į apyvartą? - Agitpropo.

V. Žalakevičius, atbėgęs su tuo filmu paskui Kosyginą į Paryžių, buvo tik Agitpropo agentas.

Toliau, kas paaiškėjo Montrealyje, okup. Lietuvos solistų duetuose koncertuose?

Ogi tai, kad Agitpropo agentai norėjo mūsų žmones lietuviška daina ir menu "nubovyti", užliūliuoti, kad pamirštume laisvės kovą. Turiu galvoje čia ne solistus, o tuos,

Jozas Bachunas, finansavęs Martyno Jankaus monografijos išleidimą, pagerbiamas jam atsilankius į KLB Krašto Tarybos suvažiavimą Toronte spalio 14 d. Greita monografijos autorius Pranas Alšėnas, Martyno Jankaus dukterė ir

Foto N. L.

kurie anuos diriguoja.

Labai gražu, kad mūsų visų pasigerėjimą savo dvasia ir susiorientavimu aplinkybėse kelianti p. E. Kardelienė tokiam koncerte ne tik atvira širdimi okup. Lietuvos solistą pasveikino, išteikė jiems dovanų, bet ir salėje viešai pareiškė, kad Lietuva šiandien nėra laisva, kad ji betgi bus laisva.

Tai buvo labai vykęs p. E. Kardelienės atkirtis Maskvos agentams, siekiantiems panaudoti meną propagandos tikslams (mums užmigdyti).

Būtų gražu, kad, pvz., Paryžiaus kinematografijos muziejų, kur V. Žalakevičius demonstravo Lietuvos partizanus išniekinantį filmą, būtų kas iš lietuvių dėl to šitaip protestavęs. Jei jau niekas nedrįso to protesto vietoje pareikšti, tai protestuoti turėjo Prancūzijos LB vadovybė, tegul ir vėliau.

Toliau, būtų labai gerai, kad kas atremtų bolševikinės propagandos melą, skleidžiamą toje neva

"Amerikos lietuvių literatūros draugijos" (iš tikrųjų gi tai Agitpropo) išleistoje knygpalaike, išsiuntinėta visoms JAV viešosioms bibliotekoms, toje "Lithuania"...

Čia galiu nurodyti, pvz., ką daro žydai panašiais atvejais, net nekaltesniais.

Ana, Izraelio teismui nuteisus mirties bausme žydų žudiką Eichmaną, spaudos rinkoje pasirodė vienos JAV žurnalistės (Hannah Arendt) Eichmaną kiek pateisinanti knyga ("Eichman in Jerusalem").

Radęs toje knygoj klaidų, Lietuvoj pasižymėjęs žydų tautybės teisininkas dr. Jokūbas Robnizonas (dabar jau žinomas ir kaip pasaulinio masto teisinė jėga) padarė labai vykusius tos knygos klaidų atitaisymus savo irgi stambia (406 psl.) knyga "And the Crooked shall be made Straight". ("Ir kas kreiva turi būti ištiesinta").

Tai pavyzdys mums. Ir mes panašiai turėtume daryti, pasirodžius knygų

Pasibaigusią vasarą Montrealį aplankė labai daug tautiečių, kurių dalis ta proga aplankė ir Nepriklausomos Lietuvos leidyklą. Atvaizde matome N. L.-vos redaktorių su dviem pastoviais bendradarbiais- S. Pranckūną su Ponia ir Jurgiu Skardiu iš Sault-St-Marie, Ont. ir Ponia O. Gudienę, montrealietę, atlydėjęsį svečius.

Padėtis Lietuvoje

Ryšium su "Latvijos es-es-ero" diena, Vilniuje lankėsi keli svečiai iš Rygos. Rugsėjo 23 d. buvo pasitarimas su jais kompartijos centro įstaigoje.

Iš vilniškių pusės, anot pranešimo laikraščiuose, dalyvavo V. Charazovas, A. Barkauskas ir tt.

Kas-Charazovas? Ogi "antrasis sekretorius" prie Sniečkaus, Maskvos politinis komisaras Lietuvai. Būdinga, kad tris kartus iš eilės oficialiose viešose funkcijose "antrasis" veikė, kaip "pirmasis", - nebuvo Sniečkaus. Jokio pranešimo, kur jis: atostogauja, serga, ar kur nors Maskvoj gelbsti savo padėtį? Vilniuje kalba, kad jau prieš

rinkoje tai ar kitai bolševikinei propagandos knygai, nukreiptai prieš mūsų tautos ir valstybės interesus.

Agitpropas nesnaudžia. Jis varo piktą propagandą prieš mus ir mūsų tautos interesus visais būdais ir priemonėmis. Tą propagandą vykdo gerai užsimaskavę Agitpropo agentai.

Mūsų pareiga yra sekti Agitpropo prieš mus ir mūsų tautą propagandą ir duoti tuojau pat atkirtį Agitpropo agentams.

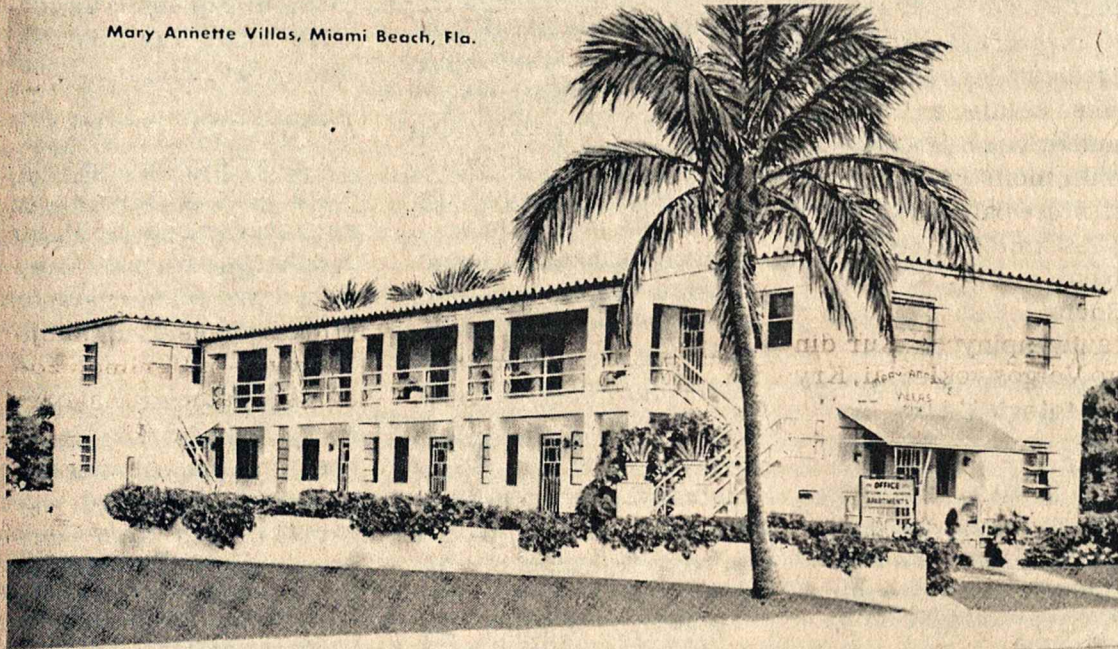
pastarąjį partijos suvažiavimą Sniečkui teko gelbėti savo padėtį. Esą, buvęs "antrasis", Popovas, jau siūlęs Sniečkų pastumti kur nors į šalį ir siūlęs į partijos pirmuosius iškelti Maniūšį, daug ilgiau už Sniečkų auklėtą Rusijoje, tai turintį imunitetą prieš "vietininkų" ir nacionalizmo bacilas" (ir lietuviškai sunkiau tekalbanti, negu rusiškai). Bet Sniečkus šiuo atveju dar apsigynęs: jis dar liko "pirmoje" vietoje, o atšauktas "antrasis" Popovas. Šio vietoje atsirado Charazov. Maniūšis pirmą vietą gavo, bet ne partijoje, o administracijoje, kai Paleckis tapo "paspirtas aukšty" i Maskvą, o i Paleckio vietą pasilsėti įsodin-tas Šumauskas.

Išbuvęs vyriausio komunisto Lietuvoj pozicijoje per 30 metų (nuo po-grindinių laikų, nuo 1936 metų), Sniečkus daugiau negu reikia turėjo laiko įknyti lietuviams, net ir komunistams, savo itin uoliu taikstymuisi prie besikaitaliojančių Maskvos politinių vėjų, savo skelbiama teze "arba su rusais, arba žūti, trečio kelio nėra". Bet dar labiau už Sniečkų įknyrėjo Maskvos nepasitikiėjimas net ir pačiais uoliausiai prisitaikėliais, nepripažinimas jiems jokio savarankiškumo ir privalomai primesta "didžiabroliška globa bei priežiūra", teikiame, tarp ko kita, ir "antrųjų sekretorių" pavidalu. Atsilūnia kokį negirdėtą rusų Charazovą ir-"teikitės gerbt ir klausyti", tai yra, "išsirinkti" jį Stalino-Berijos laikų "darbuotoją", savo vadu, išrinkdinėkit jį "Lietuvos darbo žmonių" deputatu ir "parlamentus" ir, svarbiausia, klausykite jo nurodymų.

Apie tuos "kaip Pilypus iš kanapių" atsirandančius Popovus-Charazovus niekas nieko Lietuvoje nesužino, - nei kas jie, nei ką jie ligi tol yra nuveikę. Tas dar labiau erzina net ir Maskvai įtikti besistengiančius vietinius bolševizmo kovūnus: ir jų ambiciją užgauna įsakytą prievolė meluoti kitiems ir sau, kai reikia nuolankiai reikšti "besąlyginį pasitikejimą" tokiems svetimiems nežinomiems atėjūnams ir pripažinti juos savo atstovais ir vadais.

Kas tokie yra tie Popovai, Charazovai ir visa eilė atsiustu direktorių, Nukelta i 2 psl. 6 skl.

Mary Annette Villas, Miami Beach, Fla.

Lietuviai tremtiniai, išbarstyti po visą platųjį pasaulį, netekę tėvynės, kurią yra užgrobę imperialistai ir kolonialistai rusai, priversti griebtis įvairių pragyvenimo būdų. Čia matome /dešinėje/ S. Jazbutį su žmona, kurie valdo Floridoje šią gražią vilą /Miami Beach, Florida, 891C Collins Ave. 33154, USA/ Jų vila atostogaujantiems labai prieinama, ypač pigi vasaros atostogų metu.

JONAS GOŠTAUTAS PONAS TEISĖJAITIS

ARBA

PASAKOJIMAS

APIE LIETUVĄ IR ŽEMAITIJĄ

1839. 17 atkarpa. *Rėžk tiesą, ir nebijo!*

AŠTUNTAS SKYRIUS

SUKILIMAS

Žemaitis Teisėjaičiui:

„Ką tik gavau iš Telšių tokią žinią. Telšių sukilėliai šiomis dienomis atakavo Palangą⁹⁶. Kaip informuoja atsiųsti iš Varšuvos emisarai, ten turį aplaukti prancūzų laivai su ginklais sukilėliams⁹⁷. Telšių pavieto valstiečiai drąsūs ir ryžtingi. Palanga tris kartus buvo paaimama ir atimama ir liko mūšiškų rankose⁹⁸. Valstiečiai pastebėjo per tas kautynes, kad vadovavusieji jiems bajorai, užuot žengę jų priešakyje, visada pasilikdavo valstiečių užpakalyje, taigi, paėmus Palangą, sudarė iš savo tarpo karinį teismą, ir keliasdešimt ponų karininkų—bajorų buvo sušaudyti⁹⁹. Bravo! Kovinga liaudis pradeda suvokti savo vertę. Mūsų bajorams ši žinia įvarė išgąsčio ir baimės, buvo net pasiūlyta pasiųsti Raseinių sukilėlių dalinį maišinti tiems veikliems žmonėms¹⁰⁰, kuriuos jie šmeizia, vadindami maištininkais.“

96. Autorius čia kalba apie Telšių apskr. sukilėlių 1831 m. gegužės mėn. 13 d. Palangos puolimą, nes mini Lenkijos Karalystės emisarai M. Valavičius ir Pševalskis, atvykusius į Lietuvą balandžio mėn. pabaigoje. Jie dalyvavo gegužės 10 d. mūšyje ties Palanga ir vėliau puolant Palangą.

97. Lenkijos Karalystės sukilėlių vyriausybės pastangomis 1831 m. į Lietuvą buvo pasiųsti du laivai su ginklais ir amunicija. Pirmas laivas, 1831 m. liepos mėn. 19 d. išplaukęs iš Londono su 6600 karabinų, 1600 pistoletų ir 2500 kartių bei amunicijos, pasiekė Palangos krantus liepos 31 d. Locmanas, pasiūstas iš laivo į krantą, sūžino, kad generolo A. Godegardo kariuomenė jau patenka į Lietuvą, todėl laivas pasuko atgal. Antrasis laivas,

vežęs 5 patrankas ir ginklus dvylikai tūkstančių karių apginkluoti, išplaukė rugsėjo 15 d. iš Havro ir Klaipėdos pakrantę pasiekė rugsėjo 23 d., bet nepavykus išsikelti į krantą, nuplaukė į Portugaliją.

98. Pirmą kartą sukilėliai puolė Palangą, vadovaujami Bernardo Petrovskio, grafo Tiškevičiaus Palangos ir Darbėnų dvarų valdytojo. Jis surinko Darbėnuose keletą šimtų valstiečių, balandžio 1 d. prisiartinio prie Palangos ir puolė tenykštę įgulą: Vilniaus brigados 1 kuopos kapitono Bušeno vadovaujamus pasienio sargybinius (200 karių) bei atvykusius jiems pagaibon Liepojos brigados 46 pasienio sargybinius iš Šventosios. Tačiau B. Petrovskio sukilėliai buvo atremti ir atitraukė į Darbėnus.

Po šio nepavykusio puolimo Telšių apskr. sukilėlių kariuomenės vadas A. Jacevičius, suprasdamas Palangos reikšmę, įsakė Karoliui Jagielovičiui, organizavusiam sukilėlių pulką Kretingos, Kartenos, Darbėnų ir Laukžemio apylinkėse, pulti Palangą. Balandžio 3 d. K. Jagielovičiaus sukilėliai tris kartus nesėkmingai atakavo priešą Palangoje. Kautynių metu sudegė Senosios Palangos ir Vilimiskės kaimai. Į nelaisvę pateko 29 sukilėliai. Kapitono Bušeno dalinyje devyni pasieniečiai buvo sužeisti. K. Jagielovičiaus sukilėliai atitraukė į Kretingos ir Darbėnų pusę. Balandžio 5 d. sukilėliai vėl puolė. Po ataklaus mūšio K. Jagielovičiaus pulkui pavyko užimti Palangą. Kapitono Bušeno pasieniečiai buvo priversti pasitraukti į Klaipėdą. Sukilėliai valdė Palangą tik keletą dienų.

Balandžio 8 d. Gruobinės apskr. teisėjas baronas Ofenbergas su 50 pasieniečių, 70 jėgerių bei 18 karių ir ryšių inžinerijos kareivių būriu, o kapitonas Bušenas, sugrįžęs iš Prūsijos, su 250 pasieniečių puolė K. Jagielovičiaus sukilėlius. Sukilėliai, įsitvirtinę Palangos namuose, atkakliai gynėsi, bet, priešui padegus miestelį, turėjo trauktis. Visas miestelis, išskyrus maitinę ir dar keletą namų, mūšio metu sudegė. Į Palangą tuojau buvo atsiųstas Kuršo vyr. girininkas Mantefelis su 180 raitų ir 325 pėsių Kuršo girininkų ir eigulių daliniu bei 350 kareivių būrys. Visa ši 1200 žmonių įgula buvo pavesta pulkininkui Rionei. Į Palangą turėjo atvykti iš Tilžės Jurbarko muitinės apygardos viršininkas Spiridovas su pulkininko Mardoso 229 pasieniečiais ir Dono kazokų Katanasovo pulko 125 kazokais.

Nuo balandžio 13 d. Palangos carinei įgulai vadovavo generolas majoras Renenkampas. Tarp jo jėgų ir sukilėlių vyko nuolatinė kova Gargždų, Kretingos, Kartenos, Salantų ir Darbėnų apylinkėse.

Balandžio pabaigoje į Lietuvą iš Lenkijos Karalystės atvyko emisarai M. Valavičius ir L. Pševalskis. Jie ragino Raseinių ir Telšių apskr. sukilėlius bendromis jėgomis paimti Palangą, nes ten turėję aplaukti laivai iš Anglijos ir Prancūzijos su ginklais ir amunicija (žr. 97 paaiškinimą). Raseinių apskr. sukilėlių vadas E. Stanevičius negalėjo žygiuoti į Telšių apskritį su visomis savo jėgomis, nes jam grėsė carinės kariuomenės daliniai nuo Kauno ir Šiaulių. Vis dėlto, emisarų prašomas, jis pasiuntė keletą suki-

lėlių kariuomenės būrių į pagalbą telšikiams, iš Tauragės gegužės 1 d. į Telšių apskritį išvygiavo D. Kalinovskis su savo „Zemaitijos pasiūtieliu“ („Pasiutynców žmudzich“) 200 raitelių pulku ir keliomis dešimtimis pėstininkų. K. Hubarevičiaus II-as uptonų pulkas (250 raitelių) gegužės 6 d. atvyko į Rietavą. Į Varnius buvo pasiųstas ir J. Urbonavičiaus būrys, turėjęs daugiau negu 200 pėstininkų. Šie du daliniai turėjo saugoti patrankų liejyklą Varniuose bei parako, kulkų ir patrankų sviedinių dirbtuvę ties Rietavu.

Tuo tarpu atvykę iš Raseinių į Telšius Varšuvos emisarai įtikino Telšių apskrities sukilėlių kariuomenės vadą A. Jacevičių, kad reikia pulti Palangą. Gegužės 7 d. A. Jacevičius iš Telšių atvyko į Darbėnus su A. Kamiensko, D. Daubaro, J. Tomkevičiaus ir L. Urbonavičiaus pėstininkų kuopomis, B. Radovičiaus ir J. Sokolovskio eskadronais (apie 732 pėstininkus ir 343 raitelius). Darbėnuose stovėjo J. Moncevičiaus pulkas, daugiau negu 400 karių. Prisidėjo dar M. Vazinskio, H. Labanovskio, K. Hanusevičiaus ir A. Gadoono sukilėlių pulkai, iš viso susidarė apie 3000 sukilėlių, iš jų daugiau negu 2000 buvo pėstininkų, kiti—raiteliai. Tik 800 sukilėlių buvo ginkluoti šautuvais. Netoli Kretingos, Rudaičių kaime stovėjo S. Tautkevičiaus pulkas (600 sukilėlių) ir D. Kalinovskis su 200 raitelių. Gegužės 10 d. įvyko mūšis ties Rudaičių kaimu ir Darbėnais tarp sukilėlių ir generolo majoro Renenkampo dalinio, atžygiavusio iš Palangos, bei Revelio pėstininkų pulko rezervinio bataliono vado papulkininko Kurolesovo dalinio, atvykusio iš Mintaujos. Po šito mūšio, gegužės 13 d., sukilėliai vėl puolė Palangą, apsupo iš visų pusių ir atakavo generolo majoro Renenkampo dalinį, turėjusį daugiau negu 1000 karių. Kautynės vyko ties Vilimiskės kaimu. Mūšio metu A. Kamiensko sukilėlių kuopa kelis kartus buvo įsiveržusi į priešo apkasius. Renenkampo jėgos buvo priverstos pasitraukti iš Vilimiskės kaimo į Palangą. A. Jacevičius ketino gegužės 13 d. naktį pulti Palangą visomis jėgomis. Tačiau dar prieš tai, apie pusiaudienį, jis gavo žinią, kad M. Paleno korpusas gegužės 13 d. rytą išvyko iš Telšių į Plungę ir gresia jo užnugarui. Bijodamas, kad sukilėliai, patekę tarp Renenkampo ir Paleno dalinių, gali būti sumušti, A. Jacevičius įsakė sukilėliams nutraukti ataką ir per Kretingą trauktis link Gargždų. Gegužės 14 d. besitraukią sukilėliai pasiekė Švėkšną. Pakeliusi nemažą sukilėlių, išsigandę grėsusio pavojaus, išbėgiojo. Po šito trečio ir paskutinio mėginimo Lietuvos sukilėliai daugiau nebebandė užimti Palangos.

99. Apie šį faktą iš kitų šaltinių nieko nėra žinoma.

100. Autorius tikriausiai turi galvoje Raseinių apskrities D. Kalinovskio „Zemaitijos pasiūtieliu“ (200 raitelių) pulką, kuris gegužės mėn. pradžioje atvyko į Telšių apskr. padėti telšikiams pulti Palangą, o ne tramdyti valstiečių—maištininkų. Kad raseiniškiai būtų ketinę arba kad jų būtų prašiusi Telšių apskr. sukilėlių valdžia atsiųsti kariuomenės būrį slopinti maištaujančius valstiečius, iš kitų šaltinių nieko nėra žinoma.

Rašyt. Ant. Gustaitis

GUSTAITIS 1966 LAUREATAS

1966 metų Lietuvos Rašytojų draugijos premija paskirta Antanui Gustaitiui už humoristinių eilėraščių knygą "Ir atskrido juodas varnas".

Jury komisiją sudarė pirmininkas Pranas Naujokaitis, sekretorius Paulius Jurkus ir nariai dr. Pranas Bagdas, dr. Kostas Ostauskas, ir Leonardas Žitkevičius.

Premija bus įteikta lapkričio 24 dieną Čikagoje, Kultūros kongreso metu ruošiamame literatūros vakare.

MENININKO SUKAKTUVĖS

Juozui Miltiniui, Panevėžio dramos teatro meno vadovui, rugsėjo 3 d. suėjo 60 metų amžiaus. Gerbėjai ta proga liudija, kad "jubiliatas šiandien pilnas energijos ir drąsų kūrybinių minčių, kurias artimiausio ateityje žada įgyvendinti scenoje".

Rugsėjo 7 d. 60 metų suėjo dailininkui Telesforui Kulakauskui. Dabar jis yra pasižymėjęs grafikas - knygų iliustratorius. Dar būdamas Kauno Meno mokyklos studentas jau buvo žinomas laikraščių bendradarbis - šaržistas. Šiuo metu taip pat yra dėstytojas Kauno Taikomosios Dailės institute.

Rugsėjo 6 d. taip pat 60 metų amžiaus suėjo dailininkui Leonui Katinui, lankiusiam Kauno Meno mokyklą 1933-35 metais, 1940-44 m. buvusiam Šiaulių dramos aktoriui. Tuo pat metu tapybos srity dirbo daugiau kaip portretistas. Po karo baigęs Dailės institutą Vilniuje, daugiau palinko į gamtovaizdžius. Sukaktuvę proga spaudoje prisitarta, kad "jo tapyba, gimusi Lietuvoj, garsiai suskambo tolimam Paryžiui". Neaiškinama, kada ir kaip tai atsitiko. Rusų valdžia dar nėra išleidusi iš Lietuvos nė vieno dailininko surengti kūrinių parodą Paryžiuje.

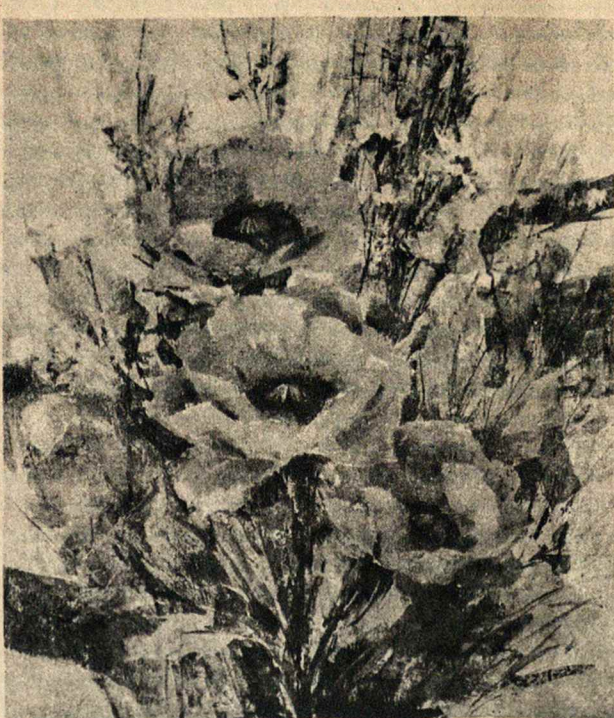

Arlauskaitė-Mikšienė

Z. ARLAUSKAITĖ 60 METŲ SCENOJE

Paskutinius 18 metų Detroito gyvenanti Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė šį rudenį švenčia sceninio darbo dešimčių metų sukaktį. Ta proga Detroito šaulių kuopa ir Dramos mėgėjų sambūris jai pagerbimą ruošia spalio 28 d. Lietuvos namuose. Vietoje tokiomis progomis įprastos akademinės dailės, taigi, vietoje apytusių kalbų, bus suvaidinta Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės komedija "Pinigėliai", vieną pagrindinių rulių atliekant pačiai sukaktuvinkei. Po vaidinimo bus vaisės, kurių garbės šeiminiškais yra pakviesta skautininkė Kunigunda Kodatienė ir generolas Jonas Černius.

Z. Arlauskaitė yra gimusi 1899 m. rugpjūčio 28 dieną Šiauliuose. Mokėsi Šiauliuose, Rygoje ir Petrapilyje, baigdama gimnaziją ir tapdama mokytoja. Vaidybiniais gabumais pasižymėjusi jau pradžios mokykloje, į sceną atėjo 1907 metų rudenį. Tuo metu ji dar nevaizdavo, o S. Venslauskienė režisuojant T. Rutkovskio komediją "Audra girioje", pabuvo suflere. Vaidinti pradėjo 1908 metų pradžioje, tai pačiai S. Venslauskienės statant G. Žemkalnio - Landsbergio dramą "Blindą". Nuo to laiko scenoje liko L. Jakavičiaus, G. Landsbergio K. Glinskio, J. Linarto ir J. Vaičkaus režisuotus veikalus statant Rygoje, Šiauliuose, Petrapilyje. Nepriklausomai Lietuvai atsistatčius pirma vaidino Vilniuje, o paskui, Vilnių praradus, Kaune, nuo 1919 iki 1931 metų išbūdama Valstybinio teatro aktorė. Išėjusi į pensiją, vėliau vaidino Mūsų teatre, Žvaigždikyje, Jaunojo žiūrovo teatre, Jaunajame dramos teatre. Iš Lietuvos 1944 metais pasitraukusi, po karo gyveno Ingolstadt, Vokietijoje.

RIMAS LANIAUSKAS

Baltekas Museum of Lithuanian Culture

je, kur, suorganizavusi vaidinimų būrį, vaidino ir režisavo lietuviškus veikalus, su jais gastrolavo po eilę D. P. stovyklų.

Detroito apsigyvenusi 1949 metais, čia tuoj sukurė Dramos mėgėjų sambūrį, kuriam iki šio laiko vadovauja. Per 18 metų pastatė 42 veikalus ir suvaidino 95 spektaklius, kurių bent pusė buvo JAV ir Kanados miestų, toli už Detroito ribų. Gaila, kad šio kuklaus straipsnio apimtis neleidžia išryškinti eilę įdomių detalių.

Nei metų našta, nei publikos abejingumas scenos menui Z. Arlauskaitės nuo lietuviško teatro neatbaido. Kažkas jau teisingai parašė, kad ji yra vienintelė, tiek metų scenai ištikima likusi.

PROF. ŠIVICKIS

Rugsėjo 30 d. 85 metų amžiaus susilaukė prof. dr. Pranas B. Šivickas, dabar Vilnių veikiančios Mokslų Akademijos narys, šiuo metu tebevadovaujantis Zoologijos ir paleontologijos instituto bestuburių zoologijos sektoriaus laboratorijai. Prof. Šivickis yra 17 metų gyvenęs Amerikoje. Čia baigė Valparaiso ir Misourio universitetus, Chicagos universitete įgijo daktaro laipsnį. Po to apie penkerius metus profesorio Manilos universitete, Filipinuose. Nuo 1928 metų buvo profesorius Lietuvos - Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, 1940 m. - Vilniuje. Nuo 1948 metų dirbą mokslinį darbą Mokslų Akademijoje Vilniuje. (Elta)

DAGYS DETROITE

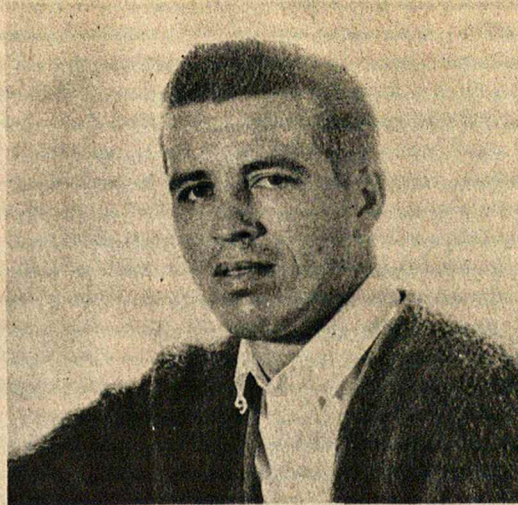
Skulptorius Dagys, kartu su dailininkais Juozu Pautieniumi ir Stase Smalinskiene, Detroito lietuvių namuose ruošia savo kūrinių parodą. Paroda bus atidaryta sekmadienį, lapkričio 12 dienos popietį. Kada šio kiamienio bus paroda gali būti aplankyti, skaitytojai sužinos atsilankę į atidarymą.

Dabartinėmis žiniomis, Dagys čia eksponuos dešimtį skulptūrų. Jei neįskaityti prieš metus ar dvejus čia išstatytų mėgėjiškų studentų skulptūrinių darbėlių, Dagio asmenybei susilaukiame pirmojo skulptoriaus pasirodymo Lietuvos namuose. Dagio skulptūromis susidomėjimas didelis.

"KARALIUS MINDAUGAS" IR "MARAS" KULTŪROS KONGRESE

Daug kalbama apie JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių III Kultūros kongresą, būsimą Čikagoje lapkričio gale. Kartu minima ir kongreso metu būsimi meninė programa.

Meninė programa susideda iš dviejų dalių. Pirmoje - kantata "Karalius Mindaugas", o antroje - opera "Maras". Abiejų šių kūrinių muziką - Dariaus Lapinsko. "Maro" libretas - Kazio Bradūno. Bent jo pagrindas. Į akis krinta tik Bradūno lietuviška lyrika, bet ir lotyniškos eilutės, ir japoniški monologai skatinimas, ir vietnamiškų, ir... prūsų. Atrodo, kad D. Lapinskas ruošia kažką tikrai kontraversiško, daug

Dailininkas Rimas Laniauskas yra gimęs 1937 m. Karo metu su tėvais pasitraukęs į Vakarus, 1949 m. atsikėlęs į Ameriką, kur baigęs mokslus. Cleveland Institute of Art yra baigęs meno studijas, dalyvavęs jau keletose parodose. Spalio 14 d. jo tapybos darbų paroda atidaryta Čikagoje, Balzėko Meno galerijoje. Paroda tęsis iki lapkričio 10 dienos. Parodos adresas: 4012 Archer Avenue. Kasdien paroda atidaryta nuo 1 val. po pietų iki 4:30.

negu "Lokys".

Meninės programos tęsiasi du spektakliai, abu Marijos salėje (6700 S. California Ave.). Vienas - lapkričio 25 dieną, 8 val. vakare, o kitas - lapkričio 26 d., 3:30 val. po pietų. Bilietų kainos: vieną ir į kitą - po 3, 4, 5, 6 ir 7.50 dolerių. Būsime Kultūros kongreso dalyviai, o ir šiaip svečius iš tolimų Kanados bei JAV vietų, rengėjai ragina iš anksto apsirūpinti bilietais, nes, be jokios abejonės, jų netrūks. Čekius su sau adresuotu voku ir nurodytu bilietų skaičiumi bei kaina, siųsti adresu: Mr. Vytautas Radzius, 6905 So. Artesian Ave., Chicago, Illinois, 60629, U. S. A.

Alfonas Nakas.

DAILININKAS KAZYS ŠIMONIS

rugpjūčio 25 dieną sulaukė 80 metų amžiaus. Sukakties proga rengiasi savo darbų parodai ir dar dirba prie naujo kūrinių, apie kurį pasakė: "Nė nežinau, kaip pavadinsiu. Gal architektūros simfonija, o gal vaizdą viršys galaktikos šviesos..."

Be to, sako, rengias naują atsiminimų knygą vardan "Prarastus dulkes". Knyga prasidėsianti dailininko tėvo pasakojimu apie 1863 metų sukilėlius Šimonių giroje. Prieš aštuonerius metus Vilniuje buvo išleista pirmoji K. Šimonio atsiminimų knyga, "Gyvenimo nuotrupos". (Elta)

PVAIRIAUSIA PROGA GERIAUSIA DOVANA NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ikia duoti.

Mes duosime ištraukas, kaip jos parašytos originalu. Tai bus vertimas iš rusiškai parašyto jos originalo. Bet tai nebus ištiso knygos vertimo, o bus daugiau apžvalga, iškiti pailiustruota tikslu vertimu iš rusiškojo originalo.

Čia pat, suminėtos iliustracijos dėliai, tuojau duosime jos pasisakymų.

"Šitie laiškai, - rašo ji įžangoje, - buvo parašyti 1963 metais vasarą kaime Žukovka, netoli nuo Maskvos, per trydėšimt penkias dienas. Laivs laiškų forma man leido būti absoliutiškai nuoširdžiai, ir aš tą, kas parašyta, laikau - išpažintimi.

Tada man net minties nebuvo skelbti šią knygą. Dabar, kai tokia galimybė atsirado, aš nieko joje nepakeičiau, nors po to praėjo jau ketveri metai, ir aš dabar jau toli nuo Rusijos. Be būtinų pataisų rankraštį ruošiant spaudai, neesmingų kupiūrų ir pridėjimo potekstinių pastabų, knyga liko tokio pat pavaldos, kokį mano bičiuliai skaitė Maskvoje.

Man norėtųsi dabar, kad kiekvienas, kas skaitys šiuos laiškus, kad laikytų tai, jog jie yra adresuoti jam asmeniškai. Svetlana Allilujeva. Gegužis, 1967 m. Lokust Valley."

Sekandame numeryje duosime jos knygos pradžią, kurioje pasireiškia literatūriniai gabumai,

KULTŪRINĖ KRONIKA

FLTA PRANEŠA, KAD VILNIAUS OPERA

džiaugiasi ir didžiuojasi trim jaonais aukšto lygio solistais. Tai Virgilijus Noreika - tenoras, Vaclovas Daunoras - bosas (abu šią vasarą matyti ir girdėti Kanadoje) ir Eduardas Kaniava - baritonas. Tik šį sezoną vilniečiams dar neteks taja trijule gėrėtis. Noreikos planai dar neaiškūs: Kaniava ir Daunoras pasirodė vieną vakarą Sevillijos Kirpėjo operoj, Figaro ir Don Bazilio rolėse (abu dainavo itališkai), ir grįžta atgal stažuoti svetur: Kaniava į Sofiją (Bulgarijoje), Daunoras į Milaną. (Elta).

Taip praneša mūsų Elta. Bet Lietuvos spauda rašo, kad "ataskaitinius" spektaklius turėjo Daunoras ir Kaniava, o Noreika neturėjo... Kodėl? Juk ir Daunoras ir Kaniava dainavo "Sevillijos kirpikę", kur buvo vieta ir Noreikai. Kodėl jis nepasirodė? "Ataskaitinių" spektaklių? Montrealyje pasklidusios kalbos, kad Noreika atsidūręs "nemalonėje" dėl šio kontinento spaudoje aprašytų dalykų... Tai gi matome, jėgu taip yra, kokia Lietuvoje menininko laisvė...

DAUGIAU KAIP METUS skulptorius Gediminas Jokubonis (Pirčiupys) pastatytos Motinos autorius) dirbo Lenino stovylą, skirtą Kremliuje numatyti statyti paminklo konkursui. Konkurse tinkamumu pripažintas rusų (ar gudo) Pinčiuko Leninas. Jokubonio Leninas padarytas gerai, bet Kremliuje statyti jo nenorėjo, kadangi rodomas "išėjęs pasivaikščioti". Žiūrovai pasisiūlo mintis, jog gal tai reikiška, kad ir iš viso išėjęs...

Konkurso rengėjai, tačiau, ir Jokubonio Leniną nupirko ir stato jį viename Maskvos priemiestyje. (Elta)

KAUNE MIRĖ

ilgametė Lietuvos teatro bendradarbė (baletas, kostiumai, dekoracijos) Olga Dubeneckienė - Kalpokienė. Petrapilietė, Lietuvoj atsidūrė 1919 m. ir netrukus įsijungė į Lietuvos teatro kuriamąjį darbą (pirmoji baletmeisterė). Mirė 76 m. amžiaus, Kaune pragyvenusi 48 metus. (Elta)

RAŠYTOJŲ ĮKALINIMAS RUSIJOJE

Labai žymus prancūzų rašytojas ir filosofas Gabriel Marcel Paryžiaus laikraščių atstovams pareiškė, kad Rusijoje kompartija nubaudė kalėjimu eilę rašytojų, kritikų ir du archeologus. Žinias jis gavęs neoficialiu keliu. Ta kompartijai nepaklususių grupę nubautas teisme, kuris buvo uždarys ir apie kurį bei nubaudimą tyli spauda ir radijas. Teismas gi įvykęs gegužės mėnesį.

Nubaustųjų tarpe esąs ir Solženicinas, parašęs išgarsėjusią novelę "Vie-na Ivano Denisovičiaus diena", kurioje jis vaizduoja kankinamų koncentracijos stovyklose būvį. Solženicinas Rusijos rašytojų suvažiavimui buvo pasiuntęs memorandumą, kuriuo rašytojų suvažiavimas buvo kviečiamas pasisakyti prieš cenzūrą. Kadangi rašytojų suvažiavimas jo memorandumo nesvarstė, tai šis jo memorandumas, atsiradęs užsienyje, sukėlė skandalą. Dabar Solženicinas esąs patrauktas teismo atsakomybėn, kaip "Sovietų Sąjungos šmeižėjas". Lyg Rusijoje nebūtų cenzūros...

ATSIRANDA DRĄSA?

Jonas Dovydaitis, rašytojas, savo pareiškimuose Literatūros ir Meno redakcijai, tarp ko kita, sako savo nuomonę apie šio meto gyvenimą Lietuvoj:

"Mano nuomone, reikšmingiausia tai, kad žmonės tapo daug savarankiškesni ir drąsesni, vis garsiau taria savo nuomonę, aktyviai dalyvauja gamybiniuose susirinkimuose, atvirai reiškia sveiką iniciatyvą prieš sustabarėjimo liekanas. Jie nepakantūs dogmų pelėsimams, iš esmės domisi visuomeninėmis ir kūrybinėmis problemomis."

"Senos sukirpimo propagandistų mėgiamas arkliukas, kad visos be išimties mūsų gyvenime sutinkamos blogybės - užvakarykščių buržuazinės atgyventos... Betgi mes sutinkame gyvenime (ir apstokai, tokių antivisuo-meninių tipų, kurių nei tėvai nepažino buržuazinės santvarkos... atseit, negalėtų ir savo vaikų užkrėsti anais mikrobais... Deja, beveik neturime literatūrinių kūrinių, kurie ne bendrais žodžiais, o iš esmės ieškotų tikrųjų to blogio šaknų..." (Elta)

Knygos apie Martyną Jankų metrika yra tokia: Pranas Alšėnas - MARTYNAS JANKUS, Mažosios Lietuvos Patriarchas, Gyvenimas, darbai ir likimo lemties vingiai. Torontas-Kanada. Leidėjas J. J. Bachunas, Sodus, Michigan. G. J.

SVETLANA ALLILUEVA

SVETLANA ALLILUEVA

Laiškai bičiuliui

Išėjo Stalino dukters Svetlanos Allilujevos knyga "Dvidešimt laiškų bičiuliui". Tai yra jos atsiminimų knyga apie savo išgyvenimus, kurie būdavo jos jaunystė, tėvas, gimines, artimuosius Stalino "kultū" laikais.

Knygos ištraukos jau buvo patiektos dalyje spaudos, angli, prancūzų ir kitomis kalbomis. Dailis spaudos padarė ir knygos vertinimą. Anglų spaudos įvertinimas atrodė perdėtas. Knyga iškelta literatūrinio kūrinių aukštį. Tiesa, kad Allilujevos atsiminimuose yra gražių, kūrybinių gabalų, tačiau visumoje tai yra daugiau žurnalistinis reportažas arba žurnalistinė apybraiža. Gal tai ir yra geriausia, nes duoda tikresnį to, kas aprašoma, vaizdą. C. aprašomieji dalykai yra iš tikrųjų neužmirštami, negalimi užmiršti. Kadangi Svetlana visa tai pergyveno pati ir pati tiesiogiai matė, pati

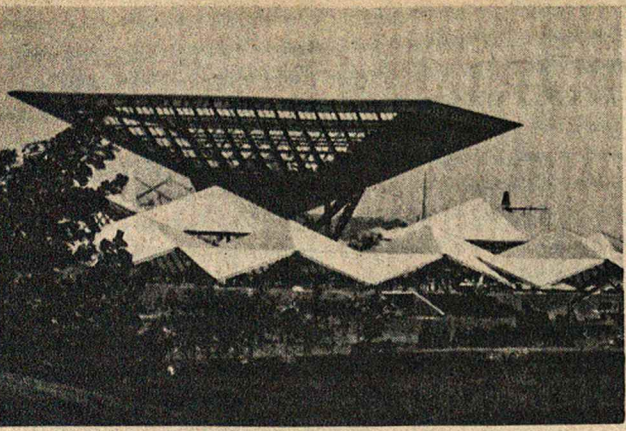
labai daug patyrė, tai jos pasisakymai realiai atskleidžia tą baisiąją tikrovę, kurią daugelis mūsų dailinai yra pergivėne, tačiau negalėję įžvelgti į tą paslaptį, kuri dėjos ten toli, už aukštų ir storų Kremliu sienų. Svetlana Allilujeva gi visa tai matė, patyrė, todėl jos liudijimas yra labai vertingas.

Svetlana labai stengiasi tėvą, Josifą Džugašvilį-Staliną teisinti. Ji gi nebūtų Stalino dukterė, kad nesistengtų tėvą teisinti. Koks jis bebūtų, vis dėlto jis jai buvo tėvas. Re to, tėvas, kuris ją mylėjo, glamonėjo, ant rankų nešiojo, bučiavo, mylavo. Tai reikia suprasti, kad Svetlana negali už visa tai tėvui mesti akmeniu.

Tačiau, kita vertus, ji tėvo negali išteisinti ir negali pateisinti. Todėl reikia laikyti dideliu jos autolimu nuo tėvo, kai ji net jo vardo atsisakė, ir taipogi niekaip negali nutylėti jo žiaurumo, kurį ir mes gerai pažįstame, todėl, nors ir labai santūriai ir labai maskuodama, vis dėlto pasako, liudija, nors ir didžiąją jo dalį versdama Berijai ir kitiems.

Atrodo, kad knyga pasirodė pačiu laiku, nepasivėlinio.

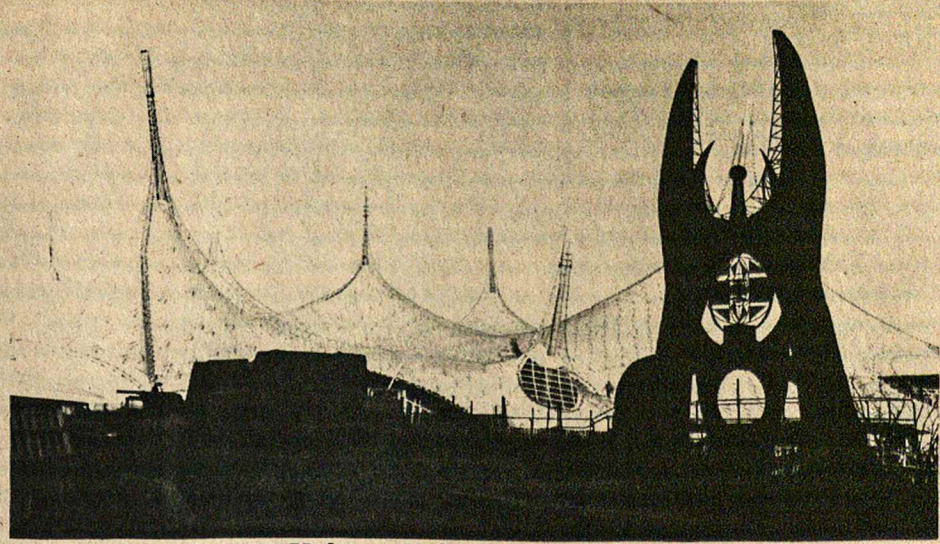
Visa knyga, duodant ją ištisai, neįdomi būtų, nes joje labai daug didelių smulkmenų, kurios skaitytojui nebus įdomios. Bet faktų konstatavimas labai įdomus ir istoriškai svarbus. Tat faktus būtinai re-

Canada's Katimavik at Expo 67

Katimavik piramidės viršuje.

Vakarų Vokietijos paviljonas.

E. KARDELENĖ.

Pasaulinėje parodoje besilankant

KANADOS PAVILJONAS

Kanados paviljonas Notre Dame saloje pats didžiausias, pats aukščiausias, kaip dera Pasaulinės Tarptautinės parodos šeiminkui. Jis išsidėstęs 11 akrų plote, 109 pėdų aukščio. Apversta jo piramidė matoma labai iš toli. Vaikstant po Kanados paviljoną, pamatai, koks didelis, koks turtingas savo gamta, koks pažangus šis kraštas.

Filmais parodoma Kanada nuo pat kūrimosi pradžios iki šių dienų. Čia pamatai, kaip pirmieji ateiviai sunkiai dirbo akmenuose dykumose, miškuose, laukuose, statydami namus, laivus, dirbdami primitiviais įrankiais žemę, važinėdami jaučiais pakinkytais vežimais. Ir šitaip sunaikiai, bet kantriai dirbdami sukūrė turtingą, modernią gražią laisvą savo valstybę.

Vaikstant po paviljoną, matai daugybę eksponatų, vaizduojančių Kanados industriją nuo primityviausių mašinų, malūnų, motorų iki pačių moderniausių šioje srityje gaminių. Daug yra atvežtų medžių pavyzdžių iš didžiųjų Kanados miškų: raudonas sidras, pušys, eglės ir kitokių. Štai iš Britų Kolumbijos vienas medžio skersmuo 11 pėdų, jam 448 metai, jis miške augdamas buvo 259 pėdų aukščio. Yra statybinių medžiagų pavyzdžių: įvairios lentos, parketai, rąstai, plastikos išdirbinių, ištisų sienom statyti bloky.

Aplink bevaikščiodamas pamatai daugybę vi-

sokiausių eksponatų, kurie labai vaizdžiai atvaizduoja visą Kanados gyvenimą. Galų gale ateini į tą vietą, kur liftas pakelia tave į paviljono viršų, į tą apverstą piramidę, kuri pavadinta "Katimavik" (susitikimų vieta). Čia aplink išdėstyti kosmuli matuoti, klausytis, stebėti, sekti įvairūs aparatai.

Lygiš dangaus sklinda įvairūs keisti garsai: dūžiai, speigimai, cypimai, kažkokia nesuvokiama, niekur negirdėta labai dinamiška muzika, žodžiu - garsų chaosas iš ano pasaulio.

O palipėjus dar aukščiau, žemyn žiūrėdamas pamatai aplink visą parodą ir visą Montreali.

Dabar rudenį taip aukštai atsėdurus pajunti, kaip šala kojos ir rankos; vėjas čia stiprus ir atrodo, kad piramidė lengvai supasi, svyruoja.

Labai savotiškas, į kitus paviljonus nepanašus, labai didelis, ir labai originalus Kanados paviljonas.

VOKIETIJA

Labai keista statyba Vokietijos paviljono. Iš tolo atrodo, kad sujungtos kelios didelės baltos palapinės. Jos iš plastikinio brezentos ištemptos ant labai storų ir aukštų stiebų, išsiplėtusios labai dideliame plote, aukštai ant akmenų pritvirtintų.

Paviljonas be sienų, viską matai aplink kas dedasi ore. Pačiame paviljone ir aplink iš oro labai daug augmenijos ir pilna įvairių žydinčių gėlių. Paviljonas kaip ir vieno aukšto, tik laipteliais atskirtos salės viena nuo kitos. Pradžioje kabo medinis kryžius - antkapis Marcus Aemilius Durišes 70-100 m. po Kristaus

iš Koelno. Labai didelė suakmenėjusi žuvis 140 milijonų metų senumo. Ir kitokių senienų daugybė. Išdėstytos gražiai išleistos knygos, žurnalai, įvairūs laikraščiai. O daugiausia įvairių mašinų: geležies drožimo mašina, elektroninė gręžimo, suvirinimo ir begalės kitokių, kurių ir neįmanoma suprasti gerai bepastudijavus užrašų.

Daug įvairių mikroskopo, foto aparatų, plokšte-

lėms gaminti aparatūros, įvairūs dideli ir maži motorai. Didžiausios špūlės įvairių spalvų siūlų fabriko mašinoms austi medžiagas. Įvairūs stiklo išdirbiniai. Stiklinėse spintose išdėlioti auksiniai įvairūs moterims papuošalai.

Vokiečiai dideli išradėjai ir jie atvežė parodon viską, ką turi geriausio ir gražiausio parodyti pasauliui.

A.B.C.
SIUNTINIŲ AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. VI 4-9098.

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti maito mokesčių.
- ABC aptarnauja LIETUVIUS klientus Montrealyje, kurių turi pilną pasitenkinimą per praėjusius 13-ka metų.
- ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, kurių yra aukščiausia kokybė - žemiausia kaina!!!
- ABC dabar turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus ... \$15.50 - Šitos kainos įskaitant produktus,
100 sv. miltų ... \$21.50 - miltų, persiuntimo mokesčių ir t.t.
100 sv. ryžių ... \$25.00 - Jūs nemokėsite nė vieno cento
20 sv. taukų ... \$12.70 daugiau!

10% nuolaida Jūs gausite ant autos, motociklų, radio ir t.t. (tik iki Kalėdų švenčių)

Užsikite į ABC dabar ir padarykite užsakymus, tai išvengsite kalėdiško skubėjimo.

ABC patarnavimas -- 100% pasitenkinimas!

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE ST., MONTREAL 20, QUE.
MOKA už: IMA už:

Depozitus 4.4%	Nekiln. turto paskolas 7%
Numatyta už sėrus 5 1/4%	Asmeninės paskolas 7.6%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2.000 bendros santaupų sumos.	Investicines paskolas 8.4%
	Pigus paskolų draudimas iki \$10.000.

KASOS VALANDOS:

1465 DE SEVE: Sekmadieniais 10:30 - 12:30 val. (uždarytas liepos ir rugpjūčio mėnesiais) Darbo dienomis: 10:00 - 3:00 val. kasdien. Vakare: trečiadieniais ir penktadieniais 7:00 - 9:00 val.	ROSEMOUNT SKYRIUS: 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena: penktad. 1:00 - 6:00 val. Vakare: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 7:00 - 9:00 val.
--	--

CENTRAL FUEL OIL LTD.

3865 A Beaubien E. Montreal.
Repr. J. Blauzdžiūnas.

- Namų šildymui alyva - žemiausios kainos lietuviams
- Veltui krosnių valymas ir taisymas.
- Greita tarnyba dieną ir naktį.

Tel: Res. 254-4678; Off. 721-4535.

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
PRESCRIPTIONS

Baby needs - Cosmetics - Articles pour bébés - Cosmétiques
Livraison gratuite 7 jours par semaine - Free delivery 7 days a week
Naujagimiams reikmenys - Kosmetika - Pristatymas visas 7 d. savaitėje
BOOKS - LIVRES
SPAUSDINIAI

7581 CENTRALE, coin - corner 2e AVENUE 365 0770 LASALLE

Johan Tiedman Reg'd
DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street, /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS
(at Wellington St.) Tel. 769-2941

Baltica Investment Corp

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966-44 Ave. Rsmat,
Supėkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.
Už indėlius mokame 8% dividendo.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI,
IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS.
Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.
Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS
Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)
Tel.: garažo 368-0500
namų 368-4203

Tony's Photo Studio

79 ir 81 St. Zotique Street E.,
Montreal. Tel. CR 7-0051.

Tony's Photo Studio

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q. T. Laurinaitis.

**ME 7-6727
DE LUXE CLEANERS**

Sav. P. RUTKAUSKAS
117-6th Avenue, Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LaSalle Automobile Inc.

DOGE - CHRYSLER - VALIANT
CORONET - CAMIONS DOGE

Pres. M.L. Daigneault
7635 Boul. LASALLE
LASALLE, P.Q.

Naujų: 366-7818
Naudotų: 366-5691

D.L.K. Vytauto Nepr. Klubas

2159-61 St. Catherine Street E. Montreal

- Išnuomuojuama S A L E didesniai ar mažesniai skaičiumi asmenų: - vestuvėms, įvairiems paminėjimams, susirinkimams bei kitokiems rengimams.
- Kainos žemos, klubiečiams ir jaunimui nuolaida.
- Reikalui esant su pilnu patarnavimu: - virtuve ir indais, personalu ir gėrimais.

Kreiptis į Klubo administratorių J. Petrui, tel: 522-2353 arba 721-1656.

KLUBO SUKAKTIS 1907 - 1987

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH Ave., VERDUN, MONTREAL.

MAROCO
Maroko paviljono išorė jau parodo, kad marokiečiai dideli specialistai puošti sienas ir lubas. Kitose salėse ir čia daug marokietiškų kilimų savotiškais raštais išaustų kabo ant sienų. Iš vario indų gėrimui, lėkščių, padėklų. Bet už vis gražiausia tai išplaušytos, išgraviruotos marokietiškos sienos ir lubos. Kiekviena salė vis kitaip išpuošta. Jų leidiniuose apie Maroko kraštą matai puikias bažnyčias, pilies, kurių bonios, sienos, durys nuostabiausiai išgraviruotos. Didžiausios puošnios salės, namai, vartai, viskas rątom išplaušyta, išskaptuota, įvairiomis formomis, įvairiais tautiniais piešiniais. Tik reikia pagalvoti, kiek reikia mokėjimo, kantrybės, darbo, išpuošti tokiu smulkiu, kruopščiu rankų darbu visą savo kraštą. Belankant parodą pamatai kaip daug pasaulyje yra laimingų laisvų tautų, kurios gali kiekviena kaip nori gyventi, dirbti savo darbus, kurti savo meną, vystyti savo tautinę kultūrą, būti šeiminingais savo krašte ir progresuoti. Todėl ir kiekvienas paviljonas toks savotiškas, toks skirtingas, išpuoštas savo krašto turtais, savo meno kūrinių ir savo žmonių rankų darbais. Bet daug dar yra tautų, (o jų tarpe ir mūsų Lietuva), kurios valdomos svetimų, kurios negali gyventi, kurti ir vystyti laisvai kaip jos norėtų. Ir tų valstybių paviljonų nėra Tarptautinėje pasaulinėje parodoje Montrealyje. Daugiau bus.

Jeigu keltatės į JAV valstybes, apsigyvenkite amžinai žaliuojančioje ir šiltoje Kalifornijoje. Informacijas teikia ir padeda įsikurti

JOHN KUTRA

911 WILSHIRE BLVD. 394-6817
SANTA MONICA, CALIF. 395-3358

JUOZAS AUDENAS
Ekonomistas
Tarpininkauja Mutual Funds investments.
109 Warwick Street
Brooklyn 7, N.Y.

LAIKRODININKAS
ANTANAS ŽUKAS
1855 Wellington Street
Tel. WE 2-0644.
TAISAU IR PARDOUDU ŽEMOMIS KAINOMIS LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ - sutraukiančią hemorojus

.. Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas at rado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams išvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugeliu mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

TAU PYK IR SKOLINKIS
PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS SIEKIA TRIS MILIJONUS DOLERIŲ.

MOKAME
4% už depositus
5% numatyta už šėrus

DUODAME
Morgičius iš 6 1/2%
Asm. paskolas iš 7%

Asmeninės paskolas duodame iki \$5,000, - ir morgičius valdžios nustatytą normą, 66% įkainuoto turto.

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį: bet nedaugiau \$2,000, - Asmeninės paskolos, mirties atveju, apdraustos iki \$5,000, -

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenęs Kanadoje.

Kasos valandos: Kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 1 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (Išp. ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

Būstinė: Lietuvių Namai - 1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont. o Telefonas LE 2-8723.

SVEIKATOS KLINIKA—Health Clinic
Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydymėsi judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

Reportažas iš Toronto

PAŠNEKESYS METRO TRAUKINYJ

Du piliečiai kalbasi apie pirmąjį, vieną iš didesnių Bendruomenės parengimų - šimtmečio balių. Jiedu sako, kad šis balius buvęs kaip oficiali, torontiečių pramogų pradžia. Mūsų Bendruomenės Tarybos dėka, po atostogų, torontiečiai turėjo progos platesnėje apimtyje pabendrauti, susitikti per vasarą arčiau sėdinčiam, žilsterėjantiems tautiečiams. Jis kaip ir ilgėjėsi viešesnio susiliejimo, kuriame matytųsi gausiai susirinkusių tautiečių nusiteikimas, kur būtų jaučiamas torontiečių veiklos pulsas.

Pilno sudėjimo, retėjančių plaukų savininkas sakosi nieko neturėjęs prieš parengimą, bet jis nebuvęs patenkintas jo organizavimu. Jis jau anksčiau galvojęs eiti ir buvęs vienoje iš gražesnių parapijos salėje įvykusiame ateištininkų baliuje. Pasitaisydamas kaklaraištį ant trumpoko kaklo išiveržusios apykaklės, jis sako Bendruomenėje įmatęs kaip pilnutinį, visus lietuvius apjungiantį organą. Nors jam nesąs svetimas organizacinis darbas, bet jis norėjęs, kad Bendruomenės Taryba duotų pagrindinį toną mūsų lietuviškai veiklai. Savuoju autoritetu ji privalėtų mus ne tik apjungti, bet jos žodis turėtų būti logiškai pagrįstas. Kiekvienas individas turėtų gerbti vyriausią organą, nekalbant apie Bendruomenės padalinius smulkesnių organizacijų pavidalę. Odabar iš pastarojo, viešo užsimojimo išėjęs visai prišingais aspektas. Ir viename laikraščio vedamajame jis skaitęs, kad Bendruomenė mėgstanti perdetai girtis. Ten buvę radosma, kad krašto tarybos suvažiavimuose pertaisinėjami statutai, nebandant pataisyti bendruomenės veiklos. Ten dar buvę pasakyta, kad jokie statutų pakeitimai, papildymai nepadės, jeigu nebus konkrečiau dirbama.

Grįžtant prie Bendruomenės parengimo, prie šimtmetinio ballaus, jis tame matęs paprasčiausią fiasko. Bendruomenės vadovai nesitarę su organizacijom numatė vakarui datą ir tik vėliau praregėjo, kad tą pačią dieną įvyksta tradiciniu būtu ateištininkų Havajų balius.

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.D.

Namų, farmų ar bet kurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, morgičiai, sutartys, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONCESVALLES AVE.,

TORONTO.

Margio vaistinės II aukštas.
Tel: Istaigos LE 7-1708,
Namų CR 9-6166.

Jie mėginę tartis su jaunimo atstovais, kad Bendruomenės labai tie atsisakytų, ar perkeltų savo parengimą kitam kartui. Bet ir ateitininkai pasirošime buvo jau tiek paėję, kad nebebuvo galima atsakyti nei salės, nei sulaukyti kitų paruošos darbų. Nepavykus susitarti, Bendruomenės valdyba, nekreipdama dėmesio į jaunimo triušą, darė tolimesnius pasiruošimus savajam baliui. Jie nenorėjo net girdėti, kad geriausių norų vedinas jaunimas savo tradiciniam parengimui pradėjo rengtis daug anksčiau, kad jie salę buvo užsake dar pereinantis metais.

To pasėkoje, retokų plaukų savininkas net nežino, kaip toji, priaugančioji karta, ta puoselėjama mūsų pažiba turėtų žiūrėti į vyresniųjų elgesį? Kaip jie turėtų reaguoti į tokį jų reikalų nebomą? Kaip jie vertins Bendruomenės autoritetą, kaip jie žiūrės į vyriausią organą, kuris taip demonstratyviai išėjo prieš jų tradiciją virtusi parengimą, kuris savo įdomiu vedimu patraukė nemažą torontiečių dėmesį?

To dar negana. Bendruomenės valdyba, kviesdama tautiečius iš artimesnių ir tolimesnių vietovių į šimtmečio balių, savotiškai išryškino neigiamą dėmesį Hamiltono SLA organizacijai. Bendruomenės valdyba nežinojo, kad ten tuo pačiu metu vyksta didžiulė

Toronto lietuvių Bendruomenės šimtmečio baliuje. Fairėje b-nės pirm. Advokatas G. Balčiūnas su Fanados Iškiliaja Lietuvaite, N. Kazlauskaitė ir p. Sapliu vykdo ballaus loteriją; į dešinę ballaus dalyviai: R. Verbyla, dr. Ramūnienė, dr. Lukoševičius, dr. Sungaila, p. Rinkūnienė, PLB pirm. J. Bachunas, E. Yurkuvienė ir p. Skirgaila su svečiais iš Australijos.

ICO-čio ballaus dalyviai: dr. A. Pacevičius, inž. Kšivickas, inž. Dargis, J. R. Sima navičius su Ponia, p. Pacevičienė, inž. Balsys, A. Banelis, adv. Sudikas, Ponia Kuolienė, P-le F. Skriptutė ir kt.

MŪSU SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

ISĖJO ŽUVĖDRA

Vėl pasirodė Ošavos Medžiotojų ir Meškeriojų klubo Ešeris šapirografu spausdinamas nereguliarinis leidinys "Žuvėdra", kurioj randama įdomios medžiagos ir pasiskaitymų iš šių sporto šakų.

PAVERGTOJI LIETUVA

Vykstančiose Europos vyrų krepšinio pirmenybėse Suomijoje, žurnalistas sudarė simbolinę Europos rinktinę. Į ją pateko ir lietuvis M. Paulauskas. Be to, dar išrinkti buvo Polivoda (S.S.), Rodriguez (Isp.), Lopatka (Lenk.), Pilkevara (Suomija).

- Vilniaus Antakalnyje numatomas statyti naujas stadionas.

- Lietuvos futbolo pirmenybių pasekmės: Panevėžio Statyba-Kėdainių Nevėžis 0:3, Kauno Lima-Klaipėdos Chemikas 1:4. Tuo tarpu Sov. Sąj. antro-

pašalpinės draugijos jubiliejinę šventę. Kad ten dalyvaus ne tik aukšti pareigūnai iš SLA centro Amerikoje, bet ten važiuos ir bendraminčiai iš Toronto. Dėl to, retų plaukų bendrakeleivis sakosi nežinąs, kaip būtų galima pateisinti tokį veiksnį elgesį? Juk geriau tik pasvarsčius, sveikai pagalvojus, buvo galima viską taip sukoordinuoti, kad būtų pasisotinęs vilkas ir likęs sveikas ėriukas.

S. Prancūnas.

atsiekė Knorrshild-19 31 m.

Sk. vedėjo prierašas. Šios žinios yra paskutinės, nes išvykstu metinių atostogų Europą. Tikiu, kad ir iš senojo žemyno atsiųsiu įdomesnių žinių iš sportinio gyvenimo.

NL red. K. Baronui linki laimingos kelionės ir naudingų atostogų.

KAIP STOVI SPORTO REIKALAI?

"Šiame sezone buvo daugiau nusivylimų, negu džiaugsmų... spartakidoje Lietuvos lengvaatlečiai... vėl užėmė savo tradicinę dešimtąją vietą... Tik du Tarybų Lietuvos atstovai tapo prizinkais - vilnietis V. Jaras nugalėjo disko metime, o kaunietis B. Kalėdienis ieties metime iškovojo bronzos medalį... Tačiau kas perims estafetę, kada galėsime su pergale pasveikinti jaunuosius?... sporto draugijose atsirado tikrų meistrų žlugdyti bet kurį gerą sumanytą. O respublikinė sporto taryba, užuot juos sudraudusi, lieka stebėtoju... Lengvaatlečiai vasarą, pačių geriausių meistriškumui kelti laiką, neturi kur treniruotis, nei kur rungtyniauti... Pagrindinis krūvis teko Panevėžio stadionui, kurio bėgimo takai, beje, irgi anaiptol neatitinka šiandienos reikalavimų..."

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorius Vytautas Bildašas.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

KELEIVIS?

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti peikia, bet visi mėgsta skaityti?

KELEIVIS žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Teisingomis žiniomis iš visur /jame daug žinių ir iš Kanados/, aiškiu ir atviru pasisakymu laikraštis per 65 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

KELEIVY rasite patarimų teisiniais ir kitais klausimais, gražių apsakymų, eilėraščių ir tt. Jis turi ir moterų skyrių.

METINĖ PRENUMERATA KANADOJ IR KITUR TIK \$5.00

Laiškus ir prenumeratą adresuokite:

KELEIVIS

626 Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1967 M.

Pradžiuginti ir paremti savo artimuosius Lietuvoje artėjančių Švenčių proga kiekvienas lengvai tai galime padaryti pasinaudojant BALTIC STORES patarnavimu ir pasiunčiant jiems dovanų siuntinėlių.

Siuntėjas gali pats sudaryti savo pageidaujama siuntinuką iš BALTIC STORES kainoraščio arba užsakyti jam patinkamą jau paruoštą siuntinį. Žemiau išvardiname kelis, kurie yra labai patiški ir ten laukiami.

MISURUS SIUNTINYS 1967.

3 1/2 jardo geriausios rūšies angliškos vilnonės kostiuminės medžiagos,
3 jardi vilnonės medžiagos kostiumėliui arba vilninei suknelei,
2 vyriški nailoniniai marškiniai arba dvi bliuskutės šilkinės arba terelyno,
1 vyriškas arba moteriškas geros rūšies megstukas, 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 2 p. vyriškų arba moteriškų vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietaištis, 1 svaras saldinių ir 20 geriausių cigarečių. Su miutu ir persiuntimo išlaidomis šitas siuntinys kainuoja \$100.00.

MAISTO 1967.

3 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. geriausios rūšies miltų, 1 dežutė nescafe, 1 sv. maišytų saldinių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. pipirų ir 1/4 sv. lauro lapų. \$30.00.

MOTERIŠKAS K. 1967.

3 jardi vilnonės paltui medžiagos, 3 jardi vilnonės suknelės medžiagos, 1 vilnionis megstukas, 2 poros nailoninių arba vilninių kojinių, 1 vilnionė gėlėta suknelė, 1 p. odinių pirštinių, 1 sv. maišytų saldinių. \$75.00.

P-3. Vilnonė medžiaga dėl dviejų paltų ir angliška vilnonė medžiaga dėl vyriško arba moteriško kostiumo. \$75.00.

V-3 10 jardu kostiuminės medžiagos dėl trijų kostiumų \$55.00.

Praktiški dalykai kuriuos galima pridėti i bet kurį siuntinį.

Itališki nailoniniai lietaištiai \$11.00, Šveicariški 17 akmenų laikrodžiai \$27.00, Vilnonės skarelės \$4.00. Ilgo grojimo plokštelės.

BALTIC STORES LTD., (Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.

TELEF. SHO 8734.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir greitas siuntinių pristatymas.

Paskutinėj olimpiadoj Japonijoje, nors ir po sovietine vėliava, dalyvavo penki lengvaatlečiai iš Lietuvos. Į Meksiką ateinančiais metais Maskva numato priimti tik diskinką V. Jarą.

Gal ir ne be pagrindo lietuvių sportininkų tarpe yra įtarimo, kad rusams

nebelabai patinka turėti per daug lietuvių savo reprezentacinėse komandose. Bludžeta savo rankose turintiems labai lengva sumažinti kurių tik nori skaičių: kur tik sumažėjo (ar ima "vėlintis") lėšų srovė lavinimosi įrenginiams, iš ten ir mažiau čempionų. (Elta).

SLA

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių frateralinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS nieiško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALE APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentales apdraudas mokeskis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje Metuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 West 30 Street, New York, N. Y. 10001

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savaitių pusę metų vienus metus.

Atvaizdai rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulauko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 proc. garantuoti. JIB 8 unc. 16-kai savaitių \$5.50 arba COD. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite TUOJAU JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu: P. Januška, 1033 Bruce Ave, Windsor. Ont.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolinis tik
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyve
21 Main St. E., Kamb. 203, Tel. 528-0511.

Darbo valandos:	Aukšti nuomščiai už indėlius.
Pirm. 9:30 -- 5 val. p.p.	Prieinamos skolinimosi sąlygos.
Antr. 9:30 -- 5 val. p.p.	Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Treč. 9:30 -- 5 val. p.p.	Pilnas čekių patarnavimas.
Ketv. 9:30 -- 5 val. p.p.	Užtikrintas indėlių saugumas.
Penkt. 9:30 -- 8 val. p.p.	Malonus lietuviškas patarnavimas
Šešt. 9:00 -- 1 val. p.p.	

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave. Pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

ŠALPOS REIKALAI

Vietos ŠF komitetas, k-to pirm. namuose, buvo susirinkęs posėdžio aptarti būsimos veiklos planus. Daugiausiai sustota ties sunkiausiu darbuometinės rinkliavos pasiruošimu ir įvykdymu. Rinkliava nutarta pradėti jau nuo spalio 15 dienos arba tuoj, kaip tik bus patikrinti aukotojų sąrašai.

Šis darbas atima nemažai laiko, nes lietuvių keitimas gyvenviečių gausus. Šalia komiteto narių bus ieškoma aukų rinkėjų didesnio skaičiaus, kad būtų galimybė aplankyti visus kolonijos gyventojus ir tuo pačiu surinkti didesnę sumą aukų. Aukų rinkimas dar šiemet vyks sena tvarka - po namus. Kviečiami talkon aukų rinkėjai, maloniai prašomi neatsisakyti mums padėti. Be jūsų talkos mums darbas bus labai sunkus ir nepajėgsime pasiekti užsibrėžto tikslo. Prašomas rinkėjas gaus tik mažą sąrašuką apie 10 pavardžių.

Buvo užsiminta ir apie Šalpos Fondo sukaktį, kuriam sueina 15 metų 1968 m. kovo mėn. 12 d.

Lėšų rinkliavos metu bus prašoma ir drabužių. Prašymų iš Suvalkų trik. lietuvių turime per 100 ir šiemet gauta naujų per 50 ir vis jie dar tebeplaukia.

Kas galėtų sudaryti iš savų drabužių visą siuntinėlį, prašomas pasinaudoti Fonde turimais laisvais, pagal savo pasirinkimą. Malonu konstatuoti faktą, kad kolon. gyven-tojas p. Zabulionis, šiemet paprašė jau antro laiško iš mūsų Fondo gausiai šeimai ir pats tiesiogiai siuntinėti. Tai tik vienas toks pavyzdys. Prašome juos pasekti ir kitus arba turimus liekamumus ir geram stovyje drabužius perduoti mūsų Fondui. Laukiame talkos iš visų mūsų vargstančių tautiečių paramai. Inf.

SAULT ST. MARIE,

RUDUO VEDYBŲ ŽENKLE

Šis ruduo mūsų kolonijoje buvo atžymėtas net kelių tautiečių vestuvėmis. Nesibaigė mūsų šokių tarpe kalbos ir išpūdžių dalinimasis apie Danutės Girdzevičiūtės vestuves ir, štai, rugsėjo 30 d. vedėsi Arnoldas Okmanas. Šios vestuvės, sutraukusios nemažą tautiečių ir kitataučių būrį, buvo įvykdytos kanadietišku stiliumi. Jaunavedys Arnoldas (kiek šiam korespondentui teko patirti) atrodo labai rimtas ir lietuviškumą išlaikęs vyras, turįs gerai apmokamą mechaniko darbą vietiniame plieno fabrike.

Spalio 6 d. išteikėjo vy-

IŠKILIOJI KANADOS LIETUVAITĖ

(Miss Lithuania) išrinkta XIII Lietuvių dienos metu Montrealyje, pakviesta atvykti į šį penktąjį spaudos balių Hamiltone. Kvietimą mielai priėmė ir žadėjo įveikti kas nesutrukdys, atvykti. Laukiame iškiliosios lietuvaitytės Nijolės Kazlauskaitės spaudos baliuje.

SPAUDOS BALIUS

Tradicinio spaudos balius paruošiamieji darbai eina sparčiai pirmyn. Ateitininkų draugai tikisi, kad šis penktasis spaudos balius praeis ypač gražioje nuotaikoje. Taip pat hamiltoniečiai nori tinkamai priimti Klevelando tautinių šokių grupę "Grandinėle", kuri atliks valandos laiko gražią ir įdomią šokių ir dainos pyne - programą. Daugelis jau iš anksto įsigijo ir bilietus pas platinėjus. Rašančiam teko girdėti, kad iš Londono žada atvykti apie 30 asmenų pamatyti šios garšiosios Klevelando tautinių šokių grupės "Grandinėle" ir kartu praleisti vakarą jaunimo tarpe. Taip pat teko girdėti, kad atvyksta nemažai iš Toronto, Delhi ir kitų vietovių. Šiame spaudos baliuje taip pat bus renkama spaudos balius karalaitė ir pagerbti mūsų abiturientai, baigusieji XII gimnazijos klasę.

Ateitininkai prašo visuomenės paaukoti organizuojamai spaudos balius loterijai fantų. Fantų lietus įvyks lapkričio 29 d., sekmadienį. Visi vykstantieji į pamaldas prašomi atnešti po vieną kitą fantą šiai loterijai. Fantai priimami prieš pamaldas ir po pamaldų parapijos salėje. Jeigu kas neturi fantų, mielai prašom paaukoti vieną kitą centą, už kuriuos bus nupirkti tinkamų fantų. Visiems aukojusiems nuosirdus ačiū. Šilelis.

20 -- ČIAI METŲ NUO PIRMŲJŲ TREMTINIŲ ATVYKIMO

ATŽYMĖTI, HAMILTONO JAUNIMO CENTRO SALEJE,

spalio 28 d. 7 val. vakaro

ŠOKIAI-BANKETAS

GROJA VENGŲ ORKESTRAS -- GĖRIMAI GERIAUSIOS KOKYBĖS,

ŠILTI-ŠALTI UŽKANDŽIAI-- ĮEJIMAS ----- \$3.00.

KLB-nės Apylinkės Valdyba.
Hamiltonas.

HAMILTONO LIETUVIŲ MEDŽIOTČŲ IR ŽUKLATOJŲ KLUBAS
lapkričio 4 dieną organizuoja ančių medžioklę. Norintieji dalyvauti, registruojasi ir gauna smulkesnį informaciją pas P. Bobiną, tel. 529-9294.

Lapkričio mėn. bus klubo ir tarplubinės šaudymo varžybos. Data bus pranešta vėliau.

Užsibaigus vasaros sezonui, klubo, šaudyklą atidaro sekmadieniais nuo 1 val. po pietų iki sutemus.

Valdyba prašo narius apsistokėti nario mokesčius. Valdyba.

baigtuvės.

Abiems jaunavedžių poroms palinkėsime ilgų laimingų vedybinių gyvenimų metų, o Arnoldui ir Marytei dar ir neatitrukti nuo lietuvių ir lietuvių šokių. LANĖS NEW YORKE

Klementina ir Kazimieras Slyžiai buvo kelioms dienoms išvykę į New Yorką, kur dalyvavo savo giminaitės vestuvėse. Kelionė įvykdė lėktuvu ir matomai daug nepavargę, kad tuoju sugrįžę surengė savo vyriausio sūnelio Henriko gimtadienį, kuriame labai jau šauniai pavaišino kelias poras kumų ir keletą artimų draugų.

DERLIAUS BALIUS

Mūsų mieste Kanados šimtmečio sukakties minėjimas užbaigtas derliaus baliumi, kuris buvo rengiamas net keliolikos etninių grupių. Plačiau apie šį neeilinį įvykį bus parašyta vėliau, kai tik bus išaiškinta pora nuotraukų, kurios bus pridėtos prie sekančios korespondencijos. Korespond.

WINDSOR, Ont.

VISUOTINIS SUSIRINKIMAS
Windsoro Lietuvių Bendruomenės šaukimasis spalio 29 d., 3 val. po pietų Šv. Kazimiero parapijos salėje, 808 Marion St.

Šis susirinkimas yra metinis, jame bus ir apylinkės valdybos rinkimai ir esamos valdybos organų pranešimai. Bus sprendžiami Britų Kolumbija neatsiliepiantys, Calgary atsianti pasakymą raštu/nedaug esant lietuvių, ankstyvesniųjų kai kurie abejingi/Fort William-Port Arthur pranešimą atsianti dr. Jacevičiūtė-pasišventusi Bendruomenės darbuotoja. Delhi St. Jakubickas apibūdina apylinkės bendruomeninę veiklą, suminėdamas veikiančias organizacijas. Hamiltono pirm. J. Kristolaitis,

Visi apylinkės lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

KLB Windsoro Apylinkės Valdyba.

MASKVA JAU NUSTATĖ. Pabaltijo "respublikoms" biudžetas: Lietuva 1 milijardas ir 20 milijonų rub. Latvijai 690 mil. ir Estijai 473 milijonai rublių.

KLB KRAŠTO TARYBOS NUTARIMAI

BROLIAMS IR SESĖMS LIETUVOJE

Sveikiname mūsų brolius ir seses pavergtoje tėvynėje. Džiaugiamės jūsų gyvastinga lietuviška dvasia. Prašome ir toliau išlikti ištikimiams mūsų tautos tradicijoms, tikėjimui ir meilei savam kraštui ir tautai.

JUBILIEJINIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIES METŲ REIKALU

Krašto Taryba kviečia visus bendruomenės padalinius, organizacijas, spaudą ir pavienius asmenis pasirūpinti, kad jubiliejiniai 1968 metai būtų kuo iškilmingiausiai paminėti. Pastangos turėtų eiti dviem kryptimis - politine ir kultūrine. Politinėje veikloje turėtumėm pasirūpinti, kad kuo didesnis kanadiečių skaičius (ne tik politikų, bet kultūrininkų, spaudos žmonių ir kitų) būtų painformuoti apie Lietuvos bylą jų kalbomis. Tam reikalui būtų patartina sustiprinti KLB Politinį Komitetą. Kultūrinėje srityje reiktų atžymėti jubiliejinus metus sustiprintais kultūriniais laimėjimais, ypač atkreipiant dėmesį į mūsų liaudies meną, muziką bei tautinius instrumentus.

LIETUVIŲ ŠIMTMEČIO LEIDINIO REIKALU

Krašto Taryba, išklausiusi pranešimo apie Kanados Lietuvių Šimtmečio leidinį anglų kalba, randa, kad toks leidinys, pateikias platesnę informaciją apie lietuvių ir Lietuvą, yra būtinas ir kaip toks visų reikalingas moraliai ir materialiai. Kartu dėkojame visiems, prisidėjusiems prie to leidinio paruošimo.

PASAULIO PARODOS MONTREALY REIKALU

Krašto Taryba su liudiesiu konstatuoja, kad laisviesiems lietuviams nebuvo leista tinkamai atstovauti pavergtą lietuvių tautą ir Lietuvos valstybę, kuri dėl okupacijos save atstovauti negalėjo.

LIETUVIŲ ŠIMTMEČIO LEIDINIO REIKALU

Krašto Taryba, atsižvelgdama į nepaprastai didelį organizuoto darbo svarbumą bei jo pasekmių efektingumą, kviečia visus lietuvius dar efektingiau reikštis bendruomenės veikloje ir visokeriopai tą veiklą remti, nes Bendruomenės stiprumas yra mūsų tautinės gyvybės pagrindinis reikalas.

SVIETIMO REIKALU

Jubiliejinį metų išvakarę, Krašto Taryba kviečia tėvus ir visuomenę dar daugiau susirūpinti lietuvių išlaikymu priaugančios kartos tarpe, rūpintis, kad mūsų prieauglis kalbėtų lietuviškai, skaitytų lietuvišką spaudą ir eitų į liuanis-tines mokyklas.

ORGANIZUOKIME BENDRUOMENĖS KARTO TEKĄ

Krašto Taryba, konstatuodama bendruomeninio darbo sunkumus, pripažįsta, kad tie sunkumai dar daugiau padidėja ne-turint vietinės visų lietuvių kartotekos. Atsižvelgiant į tai, kviečiame visas apylinkių valdybas susirūpinti tikslios kartotekos užvedimu, kad būtų žinomas kiekvienas

apylinkėje gyvenęs lietuvis.

APYLINKIŲ VEIKLOS REIKALU

Krašto Taryba pagaliau aktyvias apylinkes už jų nepalaužiamą kovą išlaikyti lietuvių, šiuo pareiškiant padėką ir pagarbą jų pasišventusiems darbuotojams. Į pasyvumą kryptančias apylinkes kviečiam jubiliejinį metų progą pakilt naujam lietuviškos veiklos darbui.

PADĖKA

Krašto Valdybai ir visiems jos padaliniais už ryžtingas pastangas ir didelį darbą, kurį teko dirbti kadencijos metu. Taip pat dėkoja Lietuvių Dienos ir lietuvių pasirodymo Expo komitetui bei visiems menininkams, jų grupėms ir kitiems darbuotojams, prisidėjusiems prie užsilaikymo pasiekimo. Dėkojame mūsų menininkams bei kitokiems vienetams, gausiai dalyvavusiems Kanados šimtmečio minėjimuose atskirose šio krašto vietovėse. Padėką priklauso ir mūsų spaudai, visad jautriai atsiliepiančiai ir daug vietos skiriančiai bendruomenės reikalams.

Pagaliam dėkojame Toronto apylinkės valdybai, suvažiavimą globojusiai, ir šv. Jono parapijai Toronte, davusiai patalpas ir prisidėjusiai prie pavaišinimo.

Krašto Tarybos sesijos Prezidiumas.

VASARIO 16 GIMNAZIJŲ

Naujosios mokslo metų Vasario 16 gimnazija pradėjo rugsėjo 4 dieną. Tai pirmas kartas, kad mokiniai mokslą pradėjo po vasaros atostogų. Po įvairių visose Vokietijos mokyklose vykusių reformų ir dviejų taip vadintų trumpųjų mokslo metų, prasidėjo visai normalaus ir įprasto ilgio mokslo metai. Vaikai, vieš šias savaites ar tai pasitėvus ar tai stovyklose bei suvažiavimuose atostogavę, pailsėję ir saule idėgę, sekmadienį popietę vėl užpildė iki šiol nykiai stovėjusį bendrabutį ir parką.

Pasirodė, kad naujojo direktoriaus V. Natkevičiaus, atskirų mokytojų ir apylinkių darbuotojų pastangos atnešė gausių vaisių. Jie aukodami savo atostogas, važinėjo po atskiras apylinkes ir šeimoms, ragindami vaikus leisti į Vasario 16 gimnaziją. Gimnazija savo naujosios mokslo metų pradėjo su 103 mokiniais, (užbaigusi buvo su 86). Naujai įstojusių yra 33. Išstojo iš gimnazijos (daugiausia baigę 6 klases) 16.

Mokinių pasiskirstymas: a) lytini 42 mergaitės, b) berniukai, c) klasėmis I kl. - 21, II kl. - 19, III kl. - 18, IV kl. - 16, V kl. - 10, VI kl. - 9, VII kl. - 4, VIII kl. - 6.

KLB Šeštosios Krašto Tarybos trečiosios sesijos, įvykusios 1967 m. spalio mėn. 14-15 dienomis Toronte, rezoliucijos

RUSIJOS KARO MINISTE-RIS

Grečko Pabaltijo kraštus paverčia beveik militarine mokykla. Tokia "savivalda" tų kraštų...

D. L. K. VYTAUTO KLUBO VEIKLOS 60 METŲ SUKAKTIS

MINĖJIMAS ĮVYKS 1967 METAIS SPALIO MĖN. 28 DIENĄ K L U B O P A T A L P O S E

2159-61 St. Catherine Street E. Montreal.

Programoje bus pagerbti senieji Klubo nariai ir veikėjai.

KARŠTA VAKARIENĖ, Balčiūno ORKESTRAS IR ŠOKIAI.

Įėjimas \$3.00, jaunimui pusė kainos.

DK DLK Vytauto Klubo
Valdyba.

MONTREAL

SKELBIAMI RINKIMAI

KLB Montrealio Lietuvių Seimelio Prezidiumo sudaryta rinkimų komisija, skelbia rinkimus, 1967 m. lapkričio mėn. 19 d., kuriuo metu bus išrinkti 1968 - 1969 metų kadencijos Seimelio nariai.

Visa Montrealio Lietuvių visuomenė prašoma atkreipti ypatingą dėmesį ir, iki lapkričio mėn. 5 dienos pasiūlyti kandidatus. Sutinką kandidatuoti, prašomi pasinaudoti (iš sikirpus) laikrastyje įdedama Sutikimo Forma.

Pasirašytus sutikimus prašoma siųsti Montrealio Seimelio sekretoriui A. Mylei, 37 - 5 Ave. Verdun, Montreal, P.Q.

Tolimesnė rinkimų informacija bus skelbiama sekančiame se spaudos puslapyje.

KLB Seimelio Prezidiumas.

PROF. DR. V. PAVILANIS LIBANE

Prof. Dr. V. Pavilanis, vykdydamas tarptautinės organizacijos WHO misiją, yra išvykęs į Libano respubliką, kur tos respublikos sostinėje Beirute atlieka mokslinius darbus, paruošdamas laboratorijas ir mokslindamas tam reikalui specialistus.

SKAUTAI IR SKAUTĖS praėjusį savaitgalį pradėjo jubiliejinus lietuvių skautavimo metus. Į iškilmės buvo atsilankę skautų veikėja Ponia Kodatienė, Montrealio skautų brolija ir seserija turėjo gražų savaitgalį.

SUTIKIMAS

Aš žemiau pasirašęs.....

gimes.....metais.....mėn.....d.

Užsiėmimas.....

sutinku kandidatuoti ir būti renkamu į Kanados Lietuvių

Bendruomenę Montrealio Seimeli.

Parasas.....

1967 m.....mėn.....d.

Gyvenamoji vietovė.....

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p.m.

antradienį 2-4 p.m.

penktadienį 2-4; 7-9 p.m.

trečiadienį 7-9 p.m.

767-3175; namų 366-9582.

DANIŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.

Suite 419, tel. UN 6-8235

Namų tel.: MU 1-2051

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy Street, 1 aukštas

11-12 kambarius.

Tel.: 932-6662; namų 737-9681

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

5330 L'Assomption Blvd.

Tel. 255-3535.

Bouffard Auto Body

6636, Clark St. Montreal

(prie St. Zotiūke)

TEL: 277-5059, 277-5323

ATLIEKAME DARBUS:

Electric Welding

Body Work

Painting

Mechanic

Electric

ir kitus

Steering Servis

Wheel Alignment

Tune-up

Clutch - Brakes

Sav. J. Adomonis - Adams

Namų tel. 747-9000.

SIUNTINIAI LIETUVON KAUFMAN'S WOOLLENS & TEXTILES

WHOLESALE & RETAIL

4115 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE.

TEL. VI-2-5319.

IŠ ČIA PASIŪSIT SIUNTINIUS SAVO GIMINĖMS PILNAI GARANTUOTOMIS

URMO KAINOMIS 30% 40% ŽEMIAU RINKOS KAINOS

• TURIME GERIAUSIOS ANGLIŠKOS VILNONĖS MEDŽIAGOS VYRIŠKIEMS IR MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS, PALTAMS, SUKNELEMIS IR ŠILKINĖS - Brocade & Dainty MEDŽIAGOS.

• DIDŽIAUSI PASIRINKIMĄ KAŠMIRO, NAILONINŲ IR ŠILKINIŲ SKARELIŲ, SVEDERIŲ IR VISA KITA ŠEIMOS REIKALAMS.

• TAI PAT PRIIMAME UŽSAKYMUS VYRIŠKIEMS KOSTIUMAMS - Made to measure - IŠ GERIAUSIŲ ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ. KAINA \$50.-, extra kelnės \$12.-

SAVININKAS CH. KAUFMANAS, buvęs audinių fabriko "Litex" vedėjas Kaune. Laisvai kalba lietuviškai.

PASKUTINĮ SAVAITGALĮ

pasaulinę parodą lankė la-

bai daug žmonių, kasdien

per 400 tūkstančių asme-

nų, kai pasibaigė autobu-

sų ir metro šoferių strei-

kas.

Parodos vedėjai nori,

kad Parodos lankytojų ska-

ičius peršoktų 50 milijon-

ų asmenų, prie ko dabar

artėjama.

LK MINDAUGOŠ. KUOPA

Tryliktosios Kanados

Lietuvių Dienos komitete

pakviesti dalyvavo L. ba-

liaus ir Akto - koncerto

programų vykdymo tal-

koje. Tvarka ir elgesiu

atkreipė atvykusiųjų dė-

mesį.

Į visuotinį atstovų su-

važiavimą iš LK Minda-

ugo kuopos išvyksta kuopos

valdybos pirm. Ig. Pet-

rauskas, A. Kalvaitis, J.

Jukonienė, J. Strelienė ir

J. Šiaučius. J. Š.

• Susirgęs Juozas Adomaitis

ir randasi Reddy Memorial li-

goninėje.

DĖMESIO MONTREALIO IR

APYLINKĖS LIETUVIAMS

Turime šviežių ir skanių sūrių,

taip pat šviežių ir rūkytų lietu-

viškai pagamintų dešrų.

Prašome pasinaudoti mūsų

produktais ir pasitarnavimu --

pristatant į namus.

Skambinkite Bruno Jazokas,

tel. - 766-9041.

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS

SIUVU IR PARDUODU

Taisau ir Remodelioju

Vasaros laike saugojimas

/ Storage /.

6396 Bannantyne, Verdun.

PO 7-6183.

AR ŽINOMA, KAD

"NEPRIKLAUSOMOS

LIETUVOS" SPAUSTUVĖ

spausdina bilietus, pakvietimus, vizi-

tines ir padėkos korteles, įvairius

blankus, receptams lapelius, vedybū-

nius pakvietimus, mirties atveju už-

ur jautos laiškus, visokių "statemen-

tus", vokus su adresais, laiškaščiū-

Adresas: 7722 George Street,

LaSalle, Montreal, P.Q.

Canada.

DIDELIS BALIUS

Lapkričio 18 d. DLK Vyta-

uto Klube, Montrealio Lietuvių

Žvejotojų - Medžiotojų klubas

"Nida" pirmąjį kartą ruošia

viešą didelį vakarą - Balių, į

kuri kviečiama visa Montrea-

lio visuomenė ir svečiai.

Įėjimo bilietai gaunami pas

kiekvieną klubo narį ir platin-

tojus. Bilietus prašome įsi-

gyti jau dabar, nes prie įėjimo

parduodama bus tik ribo-

tas skaičius.

"Nidos" klubo

Valdyba.

o Dr. P. Lukoševičius tu-

rėjo mokslinę išvyką į J

AV, kur buvo suvažinėję

apie 400 mokslininkų, o

ju tarpe dalyvavo ir trys

lietuviai.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS

PARENGIMAS

įvyks lapkričio 4 d., šeštadi-

nį Aušros Vartų salėje. Pra-

džia 7:30 val. vakaro. Įėjimas

\$2.50, studentams \$1.00.

Programoje bus solisto A.

Keblio koncertas. Vaisės, lo-

terija, šokiai, kuriems gros

A. Balčiūno orkestras. Kvie-

čiame visus prisidėti prie šio

baliaus pasisekimo.

Aušros Vartų Parapija.

• Susirgęs Petras Vaupšas,

kuris yra ligoninėje; taip pat

verdušis Kličius.

• Lankėsi Montrealyje ir kito-

se Kanados vietovėse Vilniaus

universiteto proktorius Grig-

is ir Aukštojo Mokslo ministe-

ris Zabulis.

NEWS IN REAL ESTATE

IMMEUBLES -- DERAGON & RIENDEAU REALTIES

7623 Edouard Street,

LaSalle.

Tel. 365-4872

L. Deragon

J.P. Riendeau

sužiningas patarnavimas padės išspręsti Jūsų

pirkimo problemas perkant namus. Pirmieji ir

antrieji morgiai yra parūpinami tiesiog pas mus.

Prašom skambinti: Tel: 365-4872.

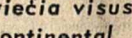
(Mes paimsim iš namų).

Talisman

INTERCONTINENTAL CLUB

Cocktails - Dancing Nightly

Joe Stankaitis

Kreipkitės asmeniškai pas

Joe Stankaitis.

Europietiška muzika ir šokiai

kiekvieną naktį - jausites kaip

Bavarijoje.

Juozas Stankaitis

Manager of the Club.

Tel. 861-1507

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545

RES. 256-5355

S-tos "Lite" nr. 752D

TORONTO

NETEKOME DVIEJŲ KULTŪRININKŲ

Ponų Jonių šeima /anksčiau vadinosi pp. Januškevičiais; bet sulietuvinę pavardę, vadinasi Joniais/ darbo tikslu bei jo racionalumo sumetimais yra perkelti iš Toronto į Edmontoną, kur numato pasilikti kelis metus. Torontas neteko simpatiškos kultūrinės poros, bet užtai Edmontonas bus ja praturtėjęs.

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakaraš ir šeštadieniais pagal susitarimą.

(1082 Bloor W., Toronto)

(i rytus nuo Dufferin St.)

Raštinė: LE 4-4451.

• Karolina Reginaite iš Lietuvos yra atvykusi pasisvečiuoti pas brolių Mykolą ir Torontą. Ponai Reginaite ir viešnia lankėsi Montrealyje.

LAISKAS APIE LIETUVĄ...

/atkelta iš 1 psl./

3 valandas buvau, ir visą

laiką labai susijaudinęs

buvau. Man Gudonys blogą

įspūdį sudarė. Iš Gudonių

daug į Krikštonis nuvažia-

vom, aplankė motinos,

Mykolo ir brolienės ka-

pūs, daug ašarų išlėjom.

Vilniaus miestas labai

apšepęs. Taip pat ir Lie-

tuvos kaimas. Žmonės la-

bai maža savo nuosavy-

bės turi, viskas valdžios.

Valdžioje sėdi visoki pa-

taikūnai ir tik daugiausia

savimi rūpinasi, todėl ten

viskas atsilikę.

Apie Vilnių daug apar-

tamentų stato, taip pat ir

po kitus miestus statyba

eina. Daug ir Alytų stato.

A